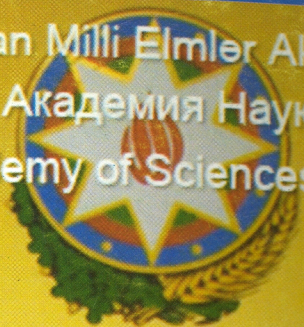


Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Национальная Академия Наук Азербайджана
National Academy of Sciences of Azerbaijan



60

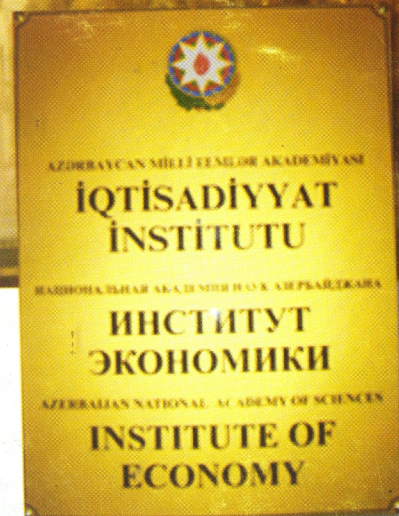


AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI

İQTİSADİYYAT
İNSTITUTU

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Национальная Академия Наук Азербайджана
National Academy of Sciences of Azerbaijan

60



Bakı 2005

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Национальная Академия Наук Азербайджана
National Academy of Sciences of Azerbaijan

60



Bakı 2005



AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASINDA İQTİSAD ELMİNİN İNKİŞAF TARİXİ HAQQINDA (1945-2005-ci illər)

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası sistemində özünəməxsus yer tutan və Azərbaycanda iqtisad elminin inkişafına böyük töhvələr vermiş İqtisadiyyat İnstitutu çox mürəkkəb və həm də şərəfli bir tarixi inkişaf yolu keçmişdir.

Azərbaycanda iqtisadi fikrin meydana gəlməsi çox qədim tarixə malik olsa da, onun bir elm kimi formalaşaraq inkişaf etməsi əsas etibarilə XX əsrin əvvəllərinə təsadüf edir. 1945-ci ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının yaranması isə bütün elm sahələrində olduğu kimi, iqtisad elminin inkişafına da güclü təkan vermişdir. Bu dövrə kimi Azərbaycanda iqtisad elmi yalnız ali tədris müəssisələrində və ayrı-ayrı elmi-tədqiqat ocaqlarında inkişaf etdirilmişdir. Bu sahədə Bakı Dövlət Darülfunu, M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Politeknik İnstitutu, K.Marks adına Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutu və bir sıra başqa tədris müəssisələri mühüm rol oynamışlar. Onlar tədrislə yanaşı iqtisad elminin inkişafı ilə də yaxından məşğul olmuşlar. Ancaq hər bir elm sahəsində olduğu kimi, iqtisad elminin də hərtərəfli inkişaf etdirilməsi bu sahədə elmi-tədqiqat mərkəzinin yaradılmasını tələb edirdi. Bu istiqamətdə atılan ilk addımların demək olar ki, hamısı (istər təhsil ocaqlarının və istərsə də elmi-tədqiqat mərkəzlərinin yaradılması) 20-ci illərə təsadüf etmişdir. Buna misal olaraq həmin dövrdə yaradılmış M.Əzizbəyov adına API-nin İqtisadiyyat fakültəsini, onun yanında yaradılmış «Elmi-iqtisadi cəmiyyət» və Bakı Dövlət Darülfununun «Siyasi iqtisad», «İqtisadi siyasət», «Xalq təsərrüfatı tarixi» və sair kafedraları, habelə həmin Darülfunun yanında təşkil edilmiş «İctimai-iqtisadi və Pedaqoji elmləri öyrənən cəmiyyət»-i; 1923-cü ildə təşkil edilmiş «Azərbaycanı öyrənən və tədqiq edən cəmiyyət»-i; 1929-cu ildə təşkil edilmiş «Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutu»-nu göstərmək olar. Qeyd etmək lazımdır ki, axırda adlarını çəkdiyimiz hər iki Elmi Mərkəz respublikamızda iqtisadi fikrin inkişafında mühüm rol oynamışlar. 1932-ci ildə Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutunun bazası əsasında SSRİ EA-nın Zaqafqaziya filialının Azərbaycan şöbəsi təşkil

“Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Azərbaycan Respublikasında elmin inkişafını təşkil və təmin edən, dövlətin elmi və elmi-texniki siyasətini həyata keçirən, Azərbaycan Respublikasındakı bütün elmi müəssisələrin elmi-tədqiqat fəaliyyətini əlaqələndirən və istiqamətləndirən, Azərbaycan Respublikasını xarici ölkələrdə elmi və elmi-texniki fəaliyyət sahəsində təmsil edən ali dövlət elmi təşkilatdır”.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab
Heydər Əliyevin 15 may 2001-ci il tarixdə
imzaladığı «Azərbaycan Milli Elmlər
Akademiyası haqqında» fərmandan.

edildi. Bu şöbə 1932-1935-ci illərdə Azərbaycanda məhsuldar qüvvələrin öyrənilməsi sahəsində xeyli - böyük işlər görmüşdür. 1935-ci ilin oktyabrında həmin şöbənin bazası əsasında SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan filialı yaradıldı. Bu filialın yaradılması respublikamızda iqtisad elminin inkişafına güclü təsir göstərmişdir. 1937-ci ilin aprelində SSRİ EA-nın Azərbaycan filialında Coğrafiya bölməsi, 1938-ci ilin fevralında isə İqtisadiyyat bölməsi yaradıldı. 1942-ci ildə ayrı-ayrılıqda fəaliyyət göstərən İqtisadiyyat və Coğrafiya bölmələri SSRİ EA Azərbaycan filialının Coğrafiya və İqtisadiyyat bölməsi şəklində birləşdirildi. Bu bölmə 1942-1945-ci illərdə Azərbaycan SSR-də xalq təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı olan bir-sıra iqtisadi və coğrafi problemlərin tədqiqi ilə məşğul olmuşdur. 1945-ci ilin yanvarında SSRİ EA və Azərbaycan SSR Xalq Komissarları Soveti Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının təşkil olunması haqqında qərar qəbul etdi. Bu qərara əsasən həmin ilin mart ayının 27-də SSRİ Xalq Komissarları Soveti Azərbaycan Respublikasının bir sıra elmi-tədqiqat İnstitutlarının bazası əsasında Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının təşkil olunması haqqında xüsusi sərəncam verdi.

Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının yaradılması respublikamızın həyatında mühüm tarixi hadisə olub burada elmin bütün sahələrinin hərtərəfli və dinamik inkişafı üçün yeni mərhələnin başlanğıcı oldu. Həmin vaxtdan başlayaraq Azərbaycan SSR EA-nın tərkibində bir sıra elmi-tədqiqat mərkəzləri yaradılmışdır. Bu elmi-tədqiqat mərkəzlərindən biri də İqtisadiyyat sektoru idi.

İqtisadiyyat sektoruna müxtəlif illərdə respublikanın ilk görkəmli iqtisadçı alimlərindən - professor H.Ə.Dadaşov (1945-1951-ci illər), professor Z.H.Cahangirov (1952-1953-cü illər), N.İ.Safonov (1953-1957-ci illər), professor Ə.S.Fərəcov (1957-1958-ci illər) başçılıq etmişlər. Bu sektor cəmi üç - **sənaye, kənd təsərrüfatı və xalq təsərrüfatı** tarixi şöbələrindən ibarət olsa da, Azərbaycanda iqtisad elmi və iqtisadi fikrin inkişafında yeni və mühüm bir cığır açmışdır. Həmin şöbələrdə çalışan iqtisadçıların başlıca vəzifəsi - respublikada iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələri üçün yüksək ixtisaslı elmi kadrlar hazırlamaqdan, elmi-tədqiqat işləri aparmaqdan, xalq təsərrüfatının planlaşdırılması

və sahə balanslarının tərtib edilməsinə köməklik göstərməkdən və kütlə arasında iqtisadi nəzəriyyəni təbliğ etməkdən ibarət idi. Həmin sektorun əməkdaşları bu sahədə, xüsusilə iqtisad elminin inkişafı, siyasi-iqtisadın və konkret iqtisadiyyat elmlərinin bəzi problemlərinin tədqiqi və təbliğində çox böyük işlər görmüş, elmi-nəzəri və təcrübəvi əhəmiyyəti olan tədqiqat əsərləri yazıb nəşr etdirmişlər. Bu tədqiqat əsərləri arasında Ə.Ə.Sumbatzadənin «XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanda kənd təsərrüfatı istehsalının əmtəə xarakteri haqqında məsələyə dair» (1954); «XIX əsrin 50-ci və 60-cı illərində Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişafı» (1955); B.Y.Axundovun «İcarə sistemi ləğv edildikdən sonra Bakı neft sənayesinin inkişafı» (1949); «İnqilabdan əvvəlki dövrdə Bakı neft sənayesində xarici kapital haqqında» (1953); Z.H.Cahangirov, P.M.Qazıbəyovanın «Kolxozlarda əmək haqqının verilməsi» (1949); Ə.S.Fərəcovun «Orta əsrlərdə (XI-XIV) Azərbaycanda iqtisadi fikrin inkişafının qısa öçerkləri» (1952); H.Ə.Dadaşovun «Azərbaycan kənd təsərrüfatında kapitalist münasibətlərinin inkişafının bəzi məsələlərinə dair» (1957); «Azərbaycanda islahatlaradək feodal-təhkimçilik qalıqları haqqında» (1957); M.B.Tağıyevin «Azərbaycan SSR-də pambıq parça sənayesi və onun gələcək inkişaf yolları» (1957); Ə.Ə.Mahmudovun «Noraşen rayonu kolxozlarının ictimai təsərrüfatlarının inkişafına dair» (1956); «Dağlıq Şirvan rayonu kolxozlarında əmək ehtiyatları və onlardan istifadə edilməsi» (1958); A.K.Ələsgərovun «Kolxozlarda pambığın və taxılın maya dəyərinin hesablanması metodikası haqqında» (1957); P.C.Qəhrəmanovun «Naxçıvan MSSR-nin kənd təsərrüfatı və onun inkişaf etdirilməsi yolları» (1957); M.M.Allahverdiyevin «Çay təsərrüfatında kapital qoyuluşunun həcmi və onun faydalılığı» (1956); A.A.Nadirovun «Azərbaycan SSR ərazisinin iqtisadi rayonlaşdırılmasına dair» (1958); E.Q.Mehrəliyevin «Muğanda pambıqçılığın yerləşməsi və inkişafı» (1958); İ.V.Korşunovun «Neft hasilatının təkrar metodlarının iqtisadi səmərəliliyinin müəyyən edilməsi metodikası» (1954); A.A.Ağayeva, İ.M.Alyoxinin «Neft quyularının ehtiyatları və avadanlıqları» (1955); Ə.S.Fərəcovun «SSRİ kənd təsərrüfatı maşınqayırmasında əmək məhsuldarlığı» (1956);

B.E.Əbdürrəhmanovun «Daşkəson – Gədəbəy dağ mədəninin təbii şəraitinin və sərvətlərinin təsərrüfat əhəmiyyəti» (1957 və sair xüsusi yer tutur.

1958-ci il aprel ayının 14-də Azərbaycan Elmlər Akademiyasının tərkibində İqtisadiyyat İnstitutunun yaradılması Respublikada iqtisad elminin inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcını qoydu.

İqtisadiyyat İnstitutu yarandığı 1958-ci ildən 1964-cü ilədək onun direktoru vəzifəsində iqtisad elmləri namizədi H.T.Hüseynov, 1964-1989-cu illərdə akademik Ə.Ə.Mahmudov, 1991-1998-ci illərdə AMEA-nın müxbir üzvü A.K.Ələsgərov işləmişlər. 1999-cu ilin yanvarından İnstituta AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d. professor Ş.M.Muradov rəhbərlik edir.

İqtisadiyyat İnstitutunun inkişaf edib müasir tələblərə cavab verən elmi mərkəzə çevrilməsində uzun illər ona rəhbərlik etmiş akademik Ə.Ə.Mahmudovun, bütün yaradıcılıq həyatlarını bu İnstitutla bağlamış akademik A.A.Nadirovun, müxbir üzvləri A.K.Ələsgərov, Ş.M.Muradovun, iqtisad elmləri doktorları M.M.Allahverdiyevin, A.A.Ağayevanın, B.E.Əbdürrəhmanovun, S.H.Haqverdiyevanın, İnstitutun sektor kimi fəaliyyət göstərdiyi ilk dövrlərdə (1945-1957-ci illərdə) professor H.Ə.Dadaşovun, professor Ə.S.Fərəcovun, professor Z.H.Cahangirovun, müxtəlif dövrlərdə fəaliyyət göstərmiş akademiklər Ə.S.Sumbatzadənin, Z.Ə.Səmədzadənin, müxbir üzvləri Ə.Ə.Zərgərovun, Ə.X.Nuriyevin, professorlardan P.S.Qəhrəmanovun, M.Ə.Musayevin, H.A.Qasımovun, S.K.Hüseynovun, iqtisad elmləri doktorları N.Ə.Nəbiyevin, E.Q.Mehrəliyevin və başqalarının böyük xidmətləri olmuşdur. Bu deyilənləri daha aydın təsvir etmək üçün İqtisadiyyat İnstitutunun keçdiyi tarixi yola qısaça nəzər salmaq kifayətdir.

İnstitut fəaliyyətə başladığı dövrdə onun quruluşu 5 şöbədən - «Siyasi iqtisad və iqtisadi fikir», «Sənaye iqtisadiyyatı», «Kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatı», «Sosialist istehsalının yerləşdirilməsi» və «Xalq təsərrüfatı tarixi»ndən ibarət olmuş və ilk dövrlərdə, (1958-1960-cı illərdə) həmin şöbələrdə müvafiq surətdə aşağıdakı mövzularda elmi-tədqiqat işləri yerinə yetirilmişdir: «Siyasi iqtisad və iqtisadi fikir» şöbəsində: «XIX əsrin

ikinci yarısından Azərbaycanda Sovet hakimiyyəti qurulana qədər olan dövrdə Azərbaycanda iqtisadi fikir»; «Yaxın və orta şərq ölkələrində imperializmin müstəmləkə sisteminin dağılması»; «Sənaye iqtisadiyyatı» şöbəsində: «Azərbaycan SSR neft sənayesində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi yolları»; «Dəniz mədənlərinin və dəniz neft kəmərlərinin əsas fondları və onlardan istifadənin yaxşılaşdırılması yolları»; «Yeni qazılan quyuların geoloji-texniki və iqtisadi səmərəlilik göstəriciləri, onların müəyyən edilməsi metodikası»; «Azərbaycan neft sənayesində kapital qoyuluşunun və yeni texnikanın tətbiqinin iqtisadi səmərəliliyi»; «Azərbaycan SSR maşınqayırma sənayesində ixtisaslaşma və kooperativləşmə»; «Azərbaycan toxuculuq sənayesində əmək məhsuldarlığı və onun yüksəldilməsi yolları» «Kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatı» şöbəsində: «Azərbaycan SSR-nin pambıq becərən kolxozlarının iqtisadi inkişafının əsas istiqamətləri»; «Kolxozların torpaq ehtiyatları və onlardan istifadə edilməsinin yaxşılaşdırılması»; «MTS-lərdə rentabelliğin yüksəldilməsi yolları»; «Pambıqçılıqda əmək məhsuldarlığı və onun yüksəldilməsi yolları»; «Azərbaycan SSR-nin dağlıq rayonlarının kolxozlarının iqtisadiyyatının yüksəldilməsi yolları»; «Kür-Araz düzənliyində su təsərrüfatının iqtisadi səmərəliliyi»; «Dağlıq Qarabağda kolxozların iqtisadiyyatının yüksəldilməsi»; «Qarabağ düzənliklərində pambıqçılıq kolxozlarında sudan istifadənin təşkili»; «Sosialist istehsalının yerləşdirilməsi» şöbəsində: «Naxçıvan MR-da kənd təsərrüfatı sahələrinin yerləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması»; «Azərbaycanın yeyinti sənayesinin inkişaf perspektivləri»; «Azərbaycan SSR-nin ayrı-ayrı təbii-iqtisadi zonalarında kənd təsərrüfatının yerləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılması» «Xalq təsərrüfatı tarixi» şöbəsində: «XIX əsrdə Azərbaycanın sənayesi»; «Sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycanda balıqçılıq sənayesinin inkişafı» və sair bu kimi mühüm xalq təsərrüfatı əhəmiyyəti olan elmi-tədqiqat işləri yerinə yetirilmiş və onların nəticələri müvafiq dövlət və hökumət orqanlarına təqdim edilmişdir. İnstitutun alimləri onun yaranmasından keçən cəmi bir neçə il ərzində aparılan tədqiqat işləri ilə yanaşı bir sıra elmi əsərlər də yazıb nəşr etdirmişlər. Bu əsərlər arasında akademik Ə.S.Sumbatzadənin «XIX əsrdə Azərbaycanın kənd təsərrüfatı» (Bakı, 1958, rus dilində); Azərbaycan Elmlər

Akademiyasının müxbir üzvü B.Y.Axundovun «İnqilaba qədərki Bakı Neft Sənayesində inhisarçı kapital» (Moskva, 1959); R.N.İmanzadənin «Azərbaycanın dəniz neft yataqlarının işlənməsinin iqtisadiyyatının əsas məsələləri» (Bakı, 1958, rus dilində) və sairələrin adlarını çəkmək olar.

Sonrakı on il ərzində isə (7-ci və 8-ci beşillikləri əhatə edən 1961-1965 və 1966-1970-ci illərdə) İnstitutda aparılan elmi-tədqiqat işləri bütünlükdə götürüldükdə keçmiş İttifaq və Respublikanın hökumət və dövlət orqanları tərəfindən müəyyən edilmiş mühüm iqtisadi problemlərin və dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsinə yönəldilmişdir. Bu tədqiqatlara «Xalq təsərrüfatının planlaşdırılması metodlarının təkmilləşdirilməsi və plan göstəricilərinin təyin edilməsi» «Azərbaycan SSR-də uzun müddətli perspektivdə xalq təsərrüfatı sahələrinin inkişaf etdirilməsi və məhsuldar qüvvələrin Respublika ərazisində yerləşdirilməsi proqramının işlənməsi»; «Azərbaycan regionları üzrə əmək ehtiyatları balansının tərtib edilməsi»; «Uzunmüddətli perspektivdə Azərbaycan SSR-nin regionları üzrə əmək ehtiyatlarının proqnozlaşdırılması və onlardan daha səmərəli istifadə edilməsi yollarının müəyyən edilməsi (1980-ci ilədək)»; «Kənd təsərrüfatı müəssisələrinin optimal həcmünün müəyyən edilməsi»; «Azərbaycan kəndinin sosial-iqtisadi inkişaf problemləri»; «Azərbaycan SSR-də yenidən qurulmalı olan neftəməli zavodlarının səmərəli yerləşdirilməsi, onların optimal güclərinin və texnoloji sxeminin seçilməsinin əsaslandırılması»; «Azərbaycan SSR-də sənayedə və onun ayrı-ayrı sahələrində kapital qoyuluşundan səmərəli istifadə göstəricilərinin müəyyən edilməsi»; «Azərbaycan SSR-də yeyinti sənayesinin mühüm sahələrinin inkişaf etdirilməsi və yerləşdirilməsinin əsas istiqamətlərinin işlənməsi»; «Azərbaycan sənayesində iş qüvvəsinin təkrar istehsalı»; «Sənayedə əsas istehsal fondlarının təkrar istehsalı və onun iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi yolları»; «Azərbaycan SSR-nin kolxozlarında kənd təsərrüfatı istehsalının intensivləşdirilməsi və ixtisaslaşdırılmasının perspektivlərinin işlənməsi»; «Dağ kolxozlarının iqtisadiyyatının yüksəldilməsi və kolxozlarda rəhbər işçilərin və mütəxəssislərin əməyinin ödənilməsi prinsip və metodlarının işlənməsi»; «Azərbaycan SSR-nin yüngül, yeyinti və kimya sənaye sahələrinin quruluşunun

təkmilləşdirilməsi və istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi» və sair aiddir. İnstitutun alimləri həmin problemlərin hər biri ilə bağlı dövlət və hökumət orqanlarına təhriri məruzə və təkliflər təqdim etmiş və onların tam əksəriyyəti ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf planlarının işlənməsində istifadə edilmişdir. Eyni zamanda İnstitutun alimləri bu dövrdə bir sıra monoqrafik əsərlər də yazıb çap etdirməklə Azərbaycanın iqtisad elminin inkişafına böyük töhfələr vermişlər. Bu monoqrafiyalar arasında Ə.S.Sumbatzadənin «XIX əsrdə Azərbaycan sənayesi» (Bakı, 1964, rus dilində); Ə.Ə.Mahmudov, M.M.Allahverdiyev və başqalarının «Pambıqçılıqda əmək məhsuldarlığı» (Bakı, 1963); A.A.Nadirov, B.E.Əbdürrəhmanov, R.Qəhrəmanov və başqalarının «Azərbaycan SSR-nin yeyinti sənayesi» (Bakı, 1963); B.E.Əbdürrəhmanovun «Nəqliyyat və onun istehsalın inkişafı və yerləşdirilməsinə təsiri» (Bakı, 1966); M.M.Allahverdiyevin «Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında əmək ehtiyatları və onlardan istifadə olunması» (Bakı, 1964); «Azərbaycanda işçi qüvvəsinin təkrar istehsalının bəzi məsələləri» (Bakı, 1966); A.A.Nadirovun «Azərbaycan şəhərlərinin iqtisadi inkişafının bəzi məsələləri» (Bakı, 1966, rus dilində); M.Ə.Musayevin «XIX əsrdə Bakı şəhərinin ticarəti» (Bakı, 1966); Ə.Ə.Mahmudovun «Azərbaycan SSR kolxozlarında əkinçiliyin intensivləşdirilməsinin iqtisadi problemləri» (Bakı, 1969, rus dilində); Ş.M.Muradovun «Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında qadın əməyi və ondan səmərəli istifadə edilməsi məsələləri» (Bakı, 1969); A.K.Ələsgərovun «Kənd təsərrüfatının ixtisaslaşdırılması və onun iqtisadi səmərəliliyi» (Bakı, 1969, rus dilində); Ə.Ə.Zərgərovun «Azərbaycan SSR sənayesində iş qüvvəsinin təkrar istehsalı» (Bakı, 1969, rus dilində) və sair aiddir.

Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri H.Ə.Əliyevin 1969-cu il İyul ayının 14-də Azərbaycan KP MK-in Birinci Katibi seçilməsi və Azərbaycan KP MK-nin məşhur Avqust (1969-cu il) Plenumunda ölkə alimləri qarşısında qoyulmuş vəzifələrə uyğun olaraq İqtisadiyyat İnstitutunun quruluşunda, onun elmi istiqamətlərində və burada yerinə yetirilən tədqiqatların elmi səviyyəsinin yüksəlməsi və həyatla bağlılığı sahəsində əsaslı dəyişikliklər baş vermiş və bu tədqiqatların nəticələri dövlət və

hökumət orqanları tərəfindən ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf planlarının hazırlanmasında istifadə edilmişdir.

1971-1985-ci illəri əhatə edən və ölkəmizin həyatına ən yaxşı beşilliklər kimi daxil olmuş IX-XI--ci beşilliklər bütünlükdə Respublikanın içtimai-iqtisadi həyatında olduğu kimi İqtisadiyyat İnstitutunun həyatında da çox böyük irəliləyişlər dövrü kimi yadda qalmışdır. Bu dövrdə İnstitutun alimləri «Azərbaycanda içtimai istehsalın, iş qüvvəsinin və istehsal münasibətlərinin təkrar istehsalının sosial-iqtisadi problemləri»; «Milli gəlirin təkrar istehsalı, onun quruluşu, yığım və istehlak fondlarına bölünməsi»; «Ayrı-ayrı sənaye sahələrində istehsal fondlardan və iş qüvvəsindən istifadə edilməsi»; «Əmək məhsuldarlığı və əhalinin məşğulluq quruluşu»; «Dемоqrafik proseslərlə əmək ehtiyatlarından istifadə səviyyəsi arasındakı qarşılıqlı əlaqə və asılılıqlar»; «Qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi problemləri»; «Azərbaycan SSR-də əhalinin gəlirləri və istehlakının differensiallaşdırılmış hesabat balansının işlənməsi»; «Azərbaycanın xalq təsərrüfatının inkişaf templəri və proqnozları»; «Azərbaycanın müxtəlif regionlarında məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi və inkişaf etdirilməsi»; «Elmi-texniki tərəqqi və onun sosial-iqtisadi nəticələrinin kompleks proqramları»; mövzusunda çox mühüm tədqiqatlar işləri yerinə yetirmiş; SSRİ-nin dağılması ərəfəsindəki beşillikdə (1986-1990-ci illər) isə «Xalqın həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi»; «Elmi-texniki tərəqqi əsasında ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi»; «Maşınqayırma kompleksinin inkişafı»; «Aqrar sənaye kompleksində təsərrüfat mexanizminin təkmilləşdirilməsi»; «Azərbaycan SSR-də şəhər və kənd arasında sosial-iqtisadi fərqlərin aradan qaldırılması»; «Azərbaycan SSR-də əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsinin sosial-iqtisadi problemləri»; «Respublika ərazisində məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi və təbii sərvətlərdən kompleks istifadə edilməsi» və sair bu kimi problemlərin işlənilməsinə yönəlmiş və alınan elmi nəticələri müvafiq dövlət və hökumət orqanlarına təqdim etməklə yanaşı keçmiş İttifaqın və Respublikamızın nüfuzlu elm nəşriyyatlarında çap etdirib elmi içtimaiyyətə çatdırmışlar. Bu əsərlər arasında A.A. Ağayevanın «Azərbaycanda neft və qaz üzrə geoloji-kəşfiyyat işlərinin iqtisadi səmərəliliyi»

(rus dilində. Bakı, 1972); B.E. Əbdürrəhmanovun «Azərbaycan SSR-də rayonlararası iqtisadi əlaqələrin səmərələşdirilməsi perspektivləri» (Bakı, 1972.); Z.Ə. Səmədzadənin «Azərbaycan SSR-də əmək məhsuldarlığı və əhalinin məşğulluğunun sahə quruluşu» (Bakı, 1973.); Ş.M. Muradovun «Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin içtimai-iqtisadi problemləri» (Bakı, «Elm», 1974); «Azərbaycan SSR-də əmək ehtiyatlarından istifadənin içtimai-iqtisadi problemləri» (Bakı, «Elm», 1978); «Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları: nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər» (Bakı, «Elm», 1987); Ş.M. Muradovun həmmüəllifliyi ilə «İş qüvvəsinin təkrar istehsalı və əmək ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyinin yüksəldilməsi» (Moskva, MQU, 1971, rus dilində); «Müxtəlif respublikaların əhalisi». (Moskva, «Statistika», 1977, rus dilində); «Müxtəlif Respublikalarda əhali miqrasiyasının xüsusiyyətləri». (Moskva, 1978, rus dilində); «Əhalisakinliyi və demoqrafiya siyasəti problemləri». (Moskva, «Profizdat» 1981, rus dilində); «SSRİ-də əhalinin təkrar istehsalı və miqrasiyasının regional xüsusiyyətləri». (Moskva, «Nauka» 1981, rus dilində); «Sosializm cəmiyyətində demoqrafiya siyasəti» (Moskva, «Nauka», 1986, rus dilində); «SSRİ-nin əmək ehtiyatları ilə təmin edilmiş rayonlarının sosial-demoqrafik inkişafı» (Moskva, «Nauka», 1989, rus dilində); S.H. Haqverdiyevanın «Sovet Azərbaycanının neft maşınqayırmasının inkişafı» (Bakı, 1977, rus dilində); A.A. Nadirovun «Azərbaycanda sənayenin səmərəli yerləşdirilməsinin iqtisadi problemləri» (Bakı, «Elm», 1976); «Müasir mərhələdə Sovet Azərbaycanı iqtisadiyyatının inkişafı». Kollektiv monoqrafiya (Bakı, «Elm», 1980, rus dilində); Ə.X. Nuriyevin «Azərbaycan Respublikasının böhran vəziyyətindən çıxması və inkişafının prinsipial məsələləri» (Bakı, 1982); S.K. Hüseynovun «İntensivləşdirilmə şəraitində sənaye istehsalının quruluşunun səmərəliliyi» (Bakı, «Elm», 1987).

70-80-cı illərdə İqtisadiyyat İnstitutunda yerinə yetirilmiş elmi-tədqiqat işlərinin səviyyəsini xarakterizə edən ən əsas cəhətlərdən biri də ondan ibarətdir ki, bu dövrdə İnstitut əməkdaşlarının 23 elmi nəticəsi keçmiş SSRİ EA-nın Rəyasət Heyəti tərəfindən Sovet elminin ən mühüm nailiyyətləri kimi qiymətləndirilərək SSRİ EA Rəyasət Heyətinin Hesabatına daxil

edilmişdir. Bunlara «Əmək məhsuldarlığının regional problemləri və iqtisadi inkişafın xalq təsərrüfatı proporsiyalarının təkmilləşdirilməsi» (1973-cü il); «Azərbaycanda neft və qaz axarışı və kəşfiyyatının iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsi və səmərəliliyinin artırılması üzrə təkliflər» (1973-cü il); Ş.M.Muradovun «Azərbaycanda qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi problemləri» monoqrafiyası (1974-cü il); A.A.Nadirovun «Azərbaycanda sənayenin səmərəli yerləşdirilməsinin iqtisadi problemləri» monoqrafiyası (1976-cı il); «Əhalinin həyat səviyyəsinin proqnozlaşdırılması və onun reallaşdırılmasının iqtisadi-riyazi modelinin hazırlanması» (1977-ci il); «Azərbaycan SSR-də təsərrüfatlararası və aqrar-sənaye formalaşmalarının iqtisadi vasitələrinin tədqiqi (1978-ci il); «Müttəfiq Respublikalarda milli gəlirin bölgüsü və istifadəsinin daha səmərəli yollarının aşkara çıxarılması» (1979-cu il); «Kənd axıcılığı məsələləri və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi yollarının müəyyən edilməsi» (1980-ci il); «Kənd təsərrüfatı istehsalının ixtisaslaşdırılması və təmərgüzləşdirilməsi problemləri» (1980-ci il); «Təsərrüfat mexanizminin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflərin işlənməsi» (1980-ci il); «Müasir mərhələdə Sovet Azərbaycanın iqtisadiyyatının inkişafı» kollektiv monoqrafiya (1980-ci il); «Azərbaycan SSR misalında kənd əhalisinin həyat səviyyəsi və onun formalaşması xüsusiyyətləri» (1981-ci il); «Azərbaycan SSR-də 1986-2005-ci illərə dair elmi-texniki tərəqqinin kompleks proqramının işlənməsi» (1983-cü il); «Azərbaycan SSR-də milli gəlirin təkrar istehsalının sürət və proporsiyaları» (1983-cü il); «Azərbaycan SSR-də ASK-nın quruluşunun təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflərin işlənməsi» (1986-cı il) və sair aiddir.

1991-ci il oktyabr ayının 18-də Azərbaycanın müstəqillik qazanması və 1993-cü il İyun ayının 15-də **Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin** xalqımızın tam əksəriyyətinin tələbi ilə yenidən Respublikamızın rəhbərliyinə gətirilməsi hər yerdə olduğu kimi, İqtisadiyyat İnstitutunun həyatında böyük hadisə oldu. Az müddət ərzində İnstitutda 1988-1992-ci illərdə yaranmış böhranlı vəziyyət aradan qaldırılmış, onun elmi istiqaməti, quruluşu və kənd potensialının tərkibi bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq dəyişdirilib təkmilləşdirilmiş, bir sıra MDB

ölkələrinin İqtisadiyyat İnstitutları ilə əvvəlki əlaqələr bərpa edilmiş, onların bəziləri ilə birlikdə elmi-tədqiqat işləri aparılmasına və kollektiv əsərlər yazılmasına başlanmışdır.

1993-2004-cü illəri əhatə edən son 11 il ərzində AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda keçid iqtisadiyyatı mərhələsində Azərbaycanın Müstəqil Milli iqtisadiyyatının formalaşdırılması və inkişafı, onun iqtisadi təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, əhalinin məşğulluq və həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinin həllinə yönəldilmiş kompleks sosial-iqtisadi və demoqrafik inkişaf problemləri, o cümlədən qloballaşma şəraitində dünyada baş verən ictimai-iqtisadi və sosial-demoqrafik dəyişikliklər nəzərə alınmaqla, Azərbaycanda ictimai-təkrar istehsalın nəzəri-metodoloji və konseptual əsasları; yeni iqtisadi, istehsal, bölgü və əmək münasibətlərinin formalaşdırılması və inkişaf; xarici və MDB ölkələri ilə yeni iqtisadi əlaqələrin qurulması, inkişafı və təkmilləşdirilməsi yolları; əhalisakinliyi, demoqrafiya, məşğulluq, əhali miqراسiyası və sosial siyasətin konseptual əsasları və əsas istiqamətləri; respublikanın müxtəlif regionlarında məhsuldar qüvvələrin səmərəli yerləşdirilməsi və təbii sərvətlərdən kompleks istifadə edilməsi; struktur dəyişiklikləri, sənaye və investisiya siyasəti; elmi-texniki kənd potensialının formalaşdırılması və ondan səmərəli istifadə edilməsi; aqrar münasibətlərin bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğunlaşdırılması; Azərbaycanda iqtisadi fikrin formalaşması və inkişaf tarixi; Azərbaycanda maliyyə və vergi siyasətinin formalaşdırılması və həyata keçirilməsi istiqamətləri; milli sahibkarlığın formalaşdırılması və inkişafı problemləri və s. tədqiq edilmişdir. Eyni zamanda 1993-2000-ci illərdə Azərbaycan EA Rəyasət Heyəti ilə Ukrayna EA Rəyasət Heyətinin Qərarlarına əsasən, Azərbaycan və Ukrayna iqtisadçı-demoqraf alimlərinin birgə iştirakı ilə «Müasir mərhələdə əhalisakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri» mövzusunda kollektiv tədqiqat işi yerinə yetirilmişdir.

Bunlardan əlavə, Azərbaycan Respublikasının mərhum prezidenti, ümummilli liderimiz H.Ə.Əliyevin 28 dekabr 1998-ci il və 23 iyun 2003-cü il tarixli sərəncamlarına müvafiq olaraq, professor Ş.Muradovun elmi rəhbərliyi və bilavasitə iştirakı ilə «Azərbaycan Respublikasının demoqrafik inkişaf konsepsiyası» (1999-cu il) və «Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və

əhalisakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramı» işlənib hazırlanmış (2004-cü il) və ölkə rəhbəri tərəfindən təsdiq edilmişdir. Bu dövrdə habelə Azərbaycanın yeni rayonlaşma şəbəkəsi də hazırlanmış və dövlət tərəfindən qəbul edilmişdir.

Son vaxtlarda İqtisadiyyat İnstitutunun alimlərinin qazandıqları ən böyük uğurlardan biri də onların Azərbaycanda və xarici ölkələrdə böyük tirajla çap olunmuş və geniş əks-səda tapmış fundamental tədqiqat əsərlərinin sayının günü-gündən artmasıdır. Bunların arasında akademik A.A.Nadirovun həmmüəllifliyi ilə Almaniyada nəşr edilmiş «Azərbaycanda islahatlar» (Bonn, 1998); müxbir üzvü A.K.Ələsgərovun həmmüəllifliyi ilə nəşr edilmiş «Keçid iqtisadiyyatının sosial-iqtisadi problemləri – MDB ölkələrinin təcrübəsindən» (Moskva, «Nauka», 2000, rus dilində, 410 səh.); müxbir üzvü Ş.M.Muradov, R.Ş.Muradov və A.Q.Gözəlovanın həmmüəllifliyi ilə nəşr edilmiş «Postsosialist cəmiyyətinə sosial siyasət: vəzifələr, ziddiyyətlər, mexanizmlər». Beynəlxalq kollektiv monoqrafiya (Moskva, 2001, rus dilində, 647 səh.); müxbir üzvü Ş.M.Muradovun Nyu-Yorkda «Sosioloji tədqiqatlar: əhali və məşğulluq» jurnalının 2001-ci il may-iyun sayında ingilis dilində çap edilmiş «Azərbaycanın demoqrafik inkişafı XXI əsrin astanasında: əsas meyllər və problemlər» adlı məqaləsi; A.Y.Ələkbərovun «Bazar şəraitində təkrar resurslardan istifadəsinin iqtisadi və hüquqi problemləri» (rus dilində, Moskva, 2002, 378 səh.); A.A.Nadirov, Ə.X.Nuriyev, Ş.M.Muradovun «Naxçıvan iqtisadiyyatı XX əsrdə» (Bakı, «Elm», 2000); A.A.Nadirovun «Müstəqil Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişaf məsələləri» (Bakı, «Elm», 2001, 453 səh.); N.Ə.Nəbiyevin «İqtisadiyyat, cəmiyyət və ekoloji mühit» (Bakı, «Elm», 2000, 696 səh.); A.A.Nadirov, Ş.M.Muradov, A.K.Ələsgərov, T.H.Hüseynov və başqalarının: Xaricdə yaşayan Azərbaycanlılar üçün nəzərdə tutulmuş «Azərbaycan iqtisadiyyatı» (Bakı, «Elm», 2003, 341 səh.); G.Yüzbaşovanın «Azərbaycan sənayesinin rekonstruksiyası» («Elm», 2003, rus dilində, 349 səh.); İ.H.Aliyevin «Azərbaycan Respublikasında aqrar sahədə iqtisadi idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi» (Bakı, «Elm», 2003, 315 səh.); E.O.Mehrəliyevin «Azərbaycan Respublikasında demoqrafik proseslərin regional problemləri» (Bakı, «Elm»,

2003, 234 səh.); Ş.M.Muradovun «İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər» (Bakı, «Elm», 2004, 656 səh.); T.H.Hüseynovun «Azərbaycanda bazar sisteminin iqtisadi problemləri» (Bakı, «Elm», 2004, 227 səh.) və sair əsərlər vardır. Təsədüfi deyildir ki, İnstitutun tarixində ilk dəfə olaraq bu dövrdə Ş.Muradov, A.Ələsgərov, A.Gözəlova və T.Paşayevin birgə yazdıqları «Azərbaycan iqtisadiyyatının dünəni və bu günü» adlı irihəcmli əsərin əlyazması Beynəlxalq İslam Xeyriyyə Təşkilatı Asiya Müsəlmanları Komitəsinin 2000-ci ildə keçirdiyi müsabiqədə I dərəcəli mükafata layiq görülmüşdür.

Fəaliyyət göstərdiyi dövrdə İnstitutda iqtisadi nəzəriyyə, Azərbaycanın xalq təsərrüfatı tarixi, əməyin iqtisadiyyatı, əhalisakinliyi və demoqrafiya, sənaye və kənd təsərrüfatı iqtisadiyyatı, məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsi və regional iqtisadiyyat sahələri üzrə elmi məktəblər yaranmışdır. Bu elm sahələri üzrə İnstitutda uzun illərdən bəri fəaliyyət göstərən ixtisaslaşdırılmış Doktorluq və Namizədlik Dissertasiya Şurasında 650-dən çox namizədlik və 70-dən çox doktorluq dissertasiyası müdafiə olunmuşdur. Müdafiə edənlərin 395 nəfərə qədəri keçmiş İttifaqın müxtəlif regionlarında (Rusiya, Ukrayna, Qazaxstan, Özbəkistan, Türkmənistan, Tacikistan, Ermənistan, Qırğızistan, Gürcüstan), xarici ölkələrdən (Türkiyə, İran, İraq, Yəmən, Əlcəzair və s.) və respublikamızın başqa təşkilatlarından olan vətəndaşların payına düşür.

Bu illər ərzində İnstitutun əməkdaşları tərəfindən Azərbaycanda və xarici ölkələrdə 3,0 min çap vərəqi həcmindən artıq 650-dən çox iri həcmli monoqrafiya, kitab, broşur, məqalələr və məqalələr toplusu çap etdirilmiş, iqtisadiyyat elminin və ölkə iqtisadiyyatının inkişafı üzrə 325-dən çox elmi-təhriri məruzə və təkliflər hazırlanıb dövlət və hökumət orqanlarına, ayrı-ayrı nazirlik, şirkət və birliklərə təqdim edilmiş, direktiv orqanların 250-dən çox tapşırığını yerinə yetirmişlər. Bunlardan əlavə, İnstitutumuzun əməkdaşları son illərdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti İcra Aparatının, Milli Məclisin, Nazirlər Kabinetinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin qərar və tapşırıqları ilə bir sıra elmi konsepsiya və proqramların hazırlanmasında da fəal iştirak etmişlər. Qeyd edilən dövrdə İnstitutun alimləri Azərbaycanda, yaxın və uzaq

xarici ölkələrdə onlarca beynəlxalq və ölkə və region əhəmiyyətli elmi sessiya, simpozium, konqress və seminarlarda iştirak edərək iqtisad elminin ən aktual və mürəkkəb problemlərinə dair məruzələr etmişlər.

İnstitutun fəaliyyət göstərdiyi illər ərzində alimlərimiz keçmiş İttifaqın Elmlər Akademiyalarının və SSRİ Dövlət Plan Komitəsinin iqtisadiyyat institutları, Müttəfiq Respublikaların Elmlər Akademiyalarının və Dövlət Plan Komitələrinin nəzdində olan bir sıra elmi-tədqiqat iqtisadiyyat institutlarının alimləri ilə sıx əlaqədə işləmiş, onlarla birlikdə bir sıra elmi-tədqiqat işləri yerinə yetirib alınan nəticələri istifadə olunmaq üçün Ümumittifaq hökumət və dövlət orqanlarına təqdim etmiş, çoxlu fundamental tədqiqat əsərləri yazıb Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Qazaxstan, Baltıqyanı ölkələr, Orta Asiya və Qazaxstan dövlətlərinin nüfuzlu nəşriyyatlarında çap etdirmişlər. Bu tədqiqatlar arasında «1986-2005-ci illərdə (beşilliklər üzrə) SSRİ-nin elmi-texniki tərəqqisinin kompleks proqramı» (Moskva, 1983); «1991-2010-ci illərdə (beşilliklər üzrə) SSRİ-də elmi-texniki tərəqqinin kompleks proqramı» (Moskva, 1989); «2000-ci, 2005-ci və 2010-cu ilədək olan dövrdə elmi-texniki tərəqqi və onun sosial-iqtisadi nəticələri», «Demografiya, əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi» (Moskva, 1979); «Demografiya və əmək ehtiyatları üzrə elmi-texniki tərəqqinin üç cildlik yekun sənədi» (Moskva, 1983) və s. göstərmək olar.

Fəaliyyət göstərdiyi dövrdə İnstitutda xeyli sayda elmi forumlar keçirilmişdir. Bunların sırasında «Azərbaycanda yeyinti sənayesinin inkişaf perspektivləri» (1961), «Azərbaycanda cəmiyyətin maddi-texniki bazasının yaradılması və texniki-tərəqqinin iqtisadi cəhətdən ən səmərəli yolları» (1964), «Azərbaycan kəndinin inkişaf etdirilməsinin sosial-iqtisadi problemləri» (1981); «Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf problemləri (1982)» «Bazar iqtisadiyyatına keçidin aktual problemləri: nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər» (1994), «Müstəqil Azərbaycan Respublikası üçüncü minilliyin birinci yüzilliyində» (2001), «Müasir mərhələdə Azərbaycanda demografik inkişafın, məşğulluq və işsizliyin sosial-iqtisadi problemləri» (2003), «Azərbaycan Respublikasında Milli iqtisadi

diyyatın inkişaf edilməsi istiqamətləri» (2004) və s. mövzularında keçirilmiş forumlar xüsusi yer tutur.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, 1999-cu ildən başlayaraq İnstitutun elmi istiqaməti, quruluşu və kadr potensialının tərkibi formalaşmaqda olan yeni ictimai sistemin qanunları və tələbləri baxımında köklü surətdə dəyişdirilib təkmilləşdirilmiş; İnstitutun tarixində ilk dəfə olaraq burada yeni istiqamətli sektor və onların tərkibində müvafiq şöbələr yaradılmış; həmin sektor və şöbələrin rəhbərliyinə daha bacarıqlı elmlər doktorları və gənc perspektivli elmlər namizədləri və mütəxəssislər gətirilmiş; işçilərin bacarıq və qabiliyyəti nəzərə alınaraq onların bir çoxları baş, aparıcı və böyük elmi işçi vəzifələrinə irəli çəkilmiş; onlar maddi və mənəvi cəhətdən maraqlandırılmış; aspiranturaya və dissertanturaya qəbulun sayı xeyli artırılmış və onların keyfiyyət və tərkibi əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılmış; elmi bacarıq və qabiliyyəti olmayan adamlar tədricən vəzifələrindən və İnstitutdan kənarlaşdırılmış; 1998-ci ildə AAK-sı tərəfindən ləğv edilmiş İxtisaslaşdırılmış Doktorluq və Namizədlik Dissertasiya Şurası bərpa edilmiş; aspiranturada və dissertanturada lazımı qayda yaradılmış; gərkəmli iqtisadçı və gənc perspektivli alimlərin İnstituta işə qəbul edilməsi (bilavasitə və əvəzçiliklə) əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılmış; aparılan elmi-tədqiqat işlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə tələb və nəzarət gücləndirilmiş; elmi-tədqiqat və müvafiq təhsil müəssisələri ilə əlaqələrin yaxşılaşdırılması sahəsində xeyli səmərəli iş görülmüş; İxtisaslaşdırılmış Dissertasiya Şurası və İnstitutun Elmi Şurasının tərkibi işgüzar və prinsipal alimlər hesabına tamamilə dəyişdirilib təkmilləşdirilmiş; nəşr edilən əsərlərin sayı və elmi səviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlmiş; hökumət və dövlət orqanları ilə əlaqələr xeyli yaxşılaşdırılmış; xarici ölkələrin və MDB ölkələrinin alimləri ilə birlikdə nəşr etdirilən fundamental tədqiqat əsərlərinin sayı çoxalmış; işçilərin elmə və gələcəyə inamı artmışdır.

AMEA Rəyasət Heyətinin 25 dekabr 2002-ci il 27/14 sayılı qərarı ilə İnstitutun quruluşu 4 sektordan və onların tərkibinə daxil edilmiş 9 şöbədən və bir müstəqil şöbədən ibarət olmaqla, aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilmişdir: «Strateji siyasi-iqtisadi tədqiqatlar» sektoru (tərkibində - «Siyasi iqtisadi tədqiqatlar və

iqtisadi fikir tarixi» və «Xarici iqtisadi əlaqələr» şöbələri); «Demografiya və iş qüvvəsinin təkrar istehsalı problemləri» sektoru (tərkibində - «Əhalisakinliyi və demografiyanın sosial-iqtisadi problemləri», «Əmək bazarı və məşğulluğun sosial-iqtisadi problemləri» və «Sosial siyasət və həyat səviyyəsinin sosial-iqtisadi problemləri» şöbələri); «Struktur dəyişiklikləri, sənaye və investisiya siyasəti problemləri» sektoru (tərkibində - «Struktur dəyişiklikləri problemləri» və «Sənaye və investisiya siyasəti problemləri» şöbələri); «Regional iqtisadiyyat və milli sahibkarlığın inkişafı problemləri» sektoru (tərkibində - «Regionların kompleks sosial-iqtisadi inkişaf problemləri» və «Milli sahibkarlığın inkişaf problemləri» şöbələri) və «Maliyyə və vergi problemləri» şöbələri daxildir. Hazırda bu sektor və şöbələrdə 174 nəfər əməkdaş çalışır. Onlardan 1 nəfəri AMEA-nın həqiqi üzvü, 3 nəfəri AMEA-nın müxbir üzvü, 20 nəfəri elmlər doktoru, 45 nəfəri isə elmlər namizədidir. İnstitutun əməkdaşlarının iki nəfəri «Şöhrət» ordeni ilə təltif edilmiş, 1 nəfərinə «əməkdar elm xadimi», 1 nəfərinə «əməkdar mədəniyyət işçisi», 1 nəfərinə «əməkdar iqtisadçı» fəxri adları verilmişdir.

Vəzifəsi Respublikada iqtisad elminin inkişaf istiqamətlərini və strategiyasını müəyyənləşdirmək, onun əlaqələndirilməsini təmin etmək və fundamental tədqiqatlar aparmaqla ölkənin sosial-iqtisadi tərəqqisinə xidmət göstərməkdən ibarət olan AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun xarici əlaqələri də geniş və əhatəlidir. O, MDB ölkələri, o cümlədən, Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Belarus, Moldova, Gürcüstan, Qazaxstan, Orta Asiya Respublikaları, bir sıra yaxın və uzaq xarici ölkə Elmlər Akademiyalarının İqtisadiyyat İnstitutları, həmçinin Beynəlxalq Təşkilatlarla, BMT-nin Ticarət və İnkişaf üzrə Konfransı ilə elmi əməkdaşlıq edir.

Ş.M.Muradov
Azərbaycan Milli EA
İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru,
AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., professor

İNSTITUTUN DİREKTORLARI
ДИРЕКТОРА ИНСТИТУТА
DIRECTORS OF THE INSTITUTE



1958
1964

HÜSEYNOV H.T.
ГУСЕЙНОВ Г.Т.
HUSEYNOV G.T.



1964
1989

MAHMUDOV Ə.Ə.
МАХМУДОВ А.А.
MAKHMUDOV A.A.



1991
1998

ƏLƏSGƏROV A.K.
АЛЕКСЕЕВ А.К.
ALASGAROV A.K.



1999

MURADOV Ş.M.
МУРАДОВ Ш.М.
MURADOV Sh.M.

GÖRKƏMLİ İQTİSADÇI - ALİMLƏR
ВИДНЫЕ УЧЕНЫЕ - ЭКОНОМИСТЫ
PROMINENT SCIENTISTS-ECONOMISTS



CAHANGİROV Zülfüqar Həsən
ДЖАХАНГИРОВ Зульфугар Гасан
JAHANGIROV Zulfugar Hasan



DADAŞOV Həsən Ələkpər
ДАДАШЕВ Гасан Алакбер
DADASHEV Hasan Alakbar



FƏRƏCOV Fərid Əliqulu
ФАРАДЖЕВ Фарид Алигулу
FARAJEV Farid Aligulu



AXUNDÖV Bəhman Yusif
АХУНДОВ Бахман Юсиф
AKHUNDOV Bakhman Yusif



İnstitutunun Elmi Şurasının iclası (1978)
Заседание Ученого Совета Института (1978)
Session of the Academic Council of the Institute (1978)



Академик Сумбатзаде Алисохбат Сумбат оглу «Халқ təsəvvüfatının və iqtisadi fikir»
vəbəsirin əməkdaşları ilə
Академик Сумбатзаде Алисохбат Сумбат оглу с сотрудниками отдела «История
народного хозяйства и экономической мысли»
Academician Sumbatzadeh Alisokhbat Sumbat oglu together with collaborators of the
department of "History of public economy and economic thought"



*Muradov Shakhbaz Musa oglu - «İş qüvvəsinin təkrar istehsalı» şöbəsinin müdürü əməkdaşları ilə
Muradov Шахбаз Муса оглы - зав. отделом «Воспроизводство рабочей силы» с сотрудниками
Muradov Shakhbaz Musa oglu head of the department "Reproduction of labor force" with collaborators*



*İ.ə.ə., prof. Allahverdiyev Mədat Mustafə oğlu
д.э.н., проф. Аллаhverдиев Мадат Мустафа оглы
Doctor of Economy, professor Allahverdiyev Madat Mustafa oglu*



*Ağayeva Aleksandra Ağaverdi qızı - Azərbaycan SSR-də birinci qadın- iqtisad elmləri doktoru
Агаева Александра Агаверди кызы - первая в Азербайджанской ССР женщина- доктор
экономических наук
Agayeva Alexandra Agaverdi qizi the first woman in the Azerbaijan SSR Doctor of Economy*



*İ.ə.ə. Əliyeva Lida Qriqoryevna- uzun illər ərzində İnstitutunun Elmi Katibi vəzifəsində çalışmışdır
и.э.н. Алиева Лидия Григорьевна - долгий годы проработавшая Ученым Секретарем Института
Candidate of economic sciences Aliyeva Lidiya Grigoryevna worked as the academic secretary of the
Institute for a long period of time*



Institutun əməkdaşlarının iş günü
Рабочий день сотрудников Института
Working days of collaborators of the Institute



Agayeva A.A. həmkarları qarşısında məruzə edir
Агаева А.А. выступая с докладом перед коллегами
Agayeva A.A. gives the report in front of her colleagues



Abdurrahmanov Balaju Elyas oğlu əməkdaşlarla
Абдуррахманов Баладжаса Эльдяс оглы с сотрудниками
Abdurrahmanov Balaju Elyas oğlu with his collaborators



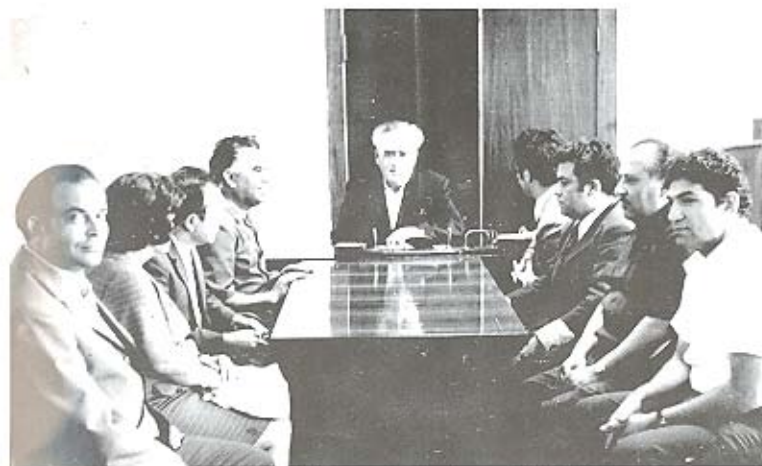
Qasımov Həsən Allahyar oğlu «ASK inkişaf problemləri» şöbəsinin müdiri əməkdaşlarla
Гасимов Гасан Алахьяр оглы за с.отделом «Проблемы развития АПК» с сотрудниками
Gasimov Gasan Allahyar oğlu head of department of "Problems of development of the agro-industrial complex" with collaborators



Nəbiyev Nəbi Əliabbas oğlu - «Təbii ehtiyatlardan kompleks istifadə» şöbəsinin müdürü
amkdaşlarla
Наби́ев Наби́ Алиаббас о́глу - зав. отделом «Комплексное использование природных
ресурсов» с сотрудниками
Nəbiyev Nəbi Əliabbas oğlu - head of the department "Complex utilization of natural
resources" with collaborators



«İstehsalın intensivləşdirilməsi və əmək məhsuldarlığı» şöbəsinin müdürü Bəybud Səmədov
amkdaşlarla
Зав. отделом «Интенсификация производства и производительность труда» Бейбу́д
Саме́дов с сотрудниками
Samedov Beybud - head of the department "Intensification of production and labor
productivity" with collaborators



Görkəmli sovet iqtisadçı-alim Xeyman S.A institutun kollektivi ilə görüş zamanı
Видный советский ученый-экономист Хейман С.А. на встрече с коллективом Института
Prominent soviet scientist-economist Xheyman S.A. at the meeting with the Institute staff



İstitutun ən fəal qadınları
Женщины актива Института
Female activists of the Institute

ИЗ ИСТОРИИ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ НАУКИ
В НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
АЗЕРБАЙДЖАНА (1945-2005 гг.)



*İnstitutun alimləri asudə vaxtı
Ученые Института на отдыхе
The scientists of the Institute having a rest*



*İnstitutun əməkdaşları ədəbi işə
Сотрудники Института на традиционной субботнике
Institute staff at traditional subbotnik*

Институт Экономики, занимая особое место в системе Национальной Академии Наук Азербайджана, вносит большой вклад в развитие экономической науки в Азербайджане. Им пройден сложный, но в то же время славный путь исторического развития.

Несмотря на то, что зарождение экономической мысли в Азербайджане имеет древнюю историю, ее формирование как науки произошло в начале XX века. Создание Академии Наук Азербайджана в 1945 году, как и во всех других областях науки, послужило стимулом дальнейшего развития экономической науки. До этого экономическая наука в Азербайджане развивалась в высших учебных заведениях и в отдельных научно-исследовательских центрах. Важная роль в этом деле принадлежала Бакинскому Государственному Университету, Азербайджанскому Политехническому Институту им. М.Азизбекова, Азербайджанскому Институту Народного Хозяйства им. К.Маркса и ряду других учебных заведений, в которых наряду с преподаванием, развивалась экономическая наука. Для дальнейшего всестороннего развития экономической науки необходимо было создание единого научно-исследовательского центра.

Первые шаги в этом направлении - создание учебных заведений, пришлось на 20-е годы XX века. В качестве примера можно отметить создание: экономического факультета в Азербайджанском Политехническом Институте им. М.Азизбекова и открытое при нем «Научно-экономическое общество»; кафедр «Политической экономии», «Экономической политики», «Истории народного хозяйства» и других кафедр, в Бакинском Государственном Университете и открытое при нем «Общество по изучению общественно-экономических и педагогических наук»; а также «Общество по изучению и исследованию Азербайджана» организованное в 1923 году и «Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт», созданный в 1929 году. Каждый из вышеперечисленных научных центров,

сыграл важную роль в развитии экономической науки в республике. В 1932 году на базе Азербайджанского Государственного Научно-Исследовательского Института было создано Азербайджанское Отделение Закавказского филиала Академии Наук СССР, которым в 1932-1935 гг. была проделана большая работа по изучению производительных сил в Азербайджане. В октябре 1935 года на основе этого Отделения был создан Азербайджанский филиал Академии Наук СССР. Создание филиала оказало значительное воздействие на развитие экономической науки в республике. В апреле 1937 года было создано Географическое Отделение, а в феврале 1938 года – Экономическое Отделение Азербайджанского филиала Академии Наук СССР. В 1942 году, функционировавшие самостоятельно Экономическое и Географическое Отделения, были объединены в Географическое и экономическое Отделение Азербайджанского филиала Академии Наук СССР. Это Отделение занималось разработкой экономических и географических проблем, связанных с развитием народного хозяйства Азербайджанской ССР.

В январе 1945 года решением Академии Наук СССР и Советом Народных Комиссаров Азербайджанской ССР было принято Постановление об организации Академии Наук Азербайджанской ССР. На основе этого Постановления 27 марта того же года специальным Распоряжением Совета Народных Комиссаров СССР в Азербайджанской Республике на базе ряда научно-исследовательских институтов была создана Академия Наук Азербайджанской ССР.

Создание Академии Наук в Азербайджанской ССР явилось значительным историческим событием, послужившим основой нового всестороннего и динамичного этапа развития всех отраслей науки. Начиная с этого времени, в составе Академии Наук Азербайджанской ССР был создан ряд научно-исследовательских центров, одним из которых явился Сектор экономики.

В различные годы во главе Сектора экономики стояли такие выдающиеся ученые-экономисты республики, как профессор Г.А.Дадашев (1945-1951), З.Г.Джахангиров (1952-1957), профессор А.С.Фараджев (1957-1958). Несмотря на то, что Сектор экономики состоял всего лишь из трех отделов: промышлен-

ность, сельское хозяйство и история народного хозяйства, его деятельность сыграла огромную роль в развитии экономической науки и мысли в республике. Основными задачами работников сектора были - подготовка высококвалифицированных научных кадров для различных отраслей экономики, проведение научно-исследовательских работ по актуальным направлениям развития экономики, содействие в планировании и составлении отраслевого баланса народного хозяйства, а также в пропаганде экономической теории среди масс. Среди опубликованных в те годы трудов особо выделяются следующие: А.С.Сумбатзаде «К вопросу о товарном характере сельскохозяйственного производства в Азербайджане во второй половине 19 века» (1954) и «Развитие сельского хозяйства Азербайджана в 50 и 60-е годы XIX столетия» (1955); Б.Ю.Ахундов «Развитие нефтяной промышленности Баку после ликвидации арендной системы» (1949) и «Об иностранном капитале в бакинском нефтяном секторе в дореволюционный период» (1953); З.Г.Джахангиров, П.М.Газибсеева «Оплата труда в колхозах» (1949), А.С.Фараджев «Короткие очерки о развитии экономической мысли в Азербайджане в средние века (XI-XIV)» (1952); Г.А.Дадашев «О некоторых вопросах развития капиталистических отношений в сельском хозяйстве Азербайджана» (1957), «О феодально-крепостнических пережитках в Азербайджане в дореформенный период» (1957), М.Б.Тагисев «Хлопчатобумажная промышленность Азербайджанской ССР и пути ее будущего развития» (1957); А.А. Махмудов «О развитии общественного хозяйства колхозов Норашенского района» (1956); «Трудовые ресурсы колхозов Нагорно-Ширванского района и их использование» (1958); А.К.Алескеров «О методике исчисления себестоимости производства хлопка и зерна в колхозах» (1957); П.С.Каграманов «Сельское хозяйство Нахичеванской АССР и основные пути его развития» (1957); М.М.Аллахвердиев «Объем и эффективность капитальных вложений в отрасли чаеводства» (1956); А.А.Надиров «Об экономическом районировании территории Азербайджанской ССР» (1958); Е.Г.Мехралиев «Размещение и развитие хлопководства в Мугани» (1958); И.В.Коршунов «Методика определения экономической эффективности вторичной обработки нефти» (1954); А.А.Агаева,

И.М.Алехин «Оборудование и запасы нефтяных скважин»; А.С.Фараджев «Производительность труда в сельскохозяйственном машиностроении СССР» (1956); Б.Е.Абдурахманов «Хозяйственная значимость природных условий и богатства Дашкесан-Кедабекских горных залежей» (1952) и другие труды.

Создание Института Экономики в составе Академии Наук Азербайджана 14 апреля 1958 г. стало началом нового этапа в развитии экономической науки в республике. Первым директором со дня основания Института (с 1958 по 1964 г.) являлся кандидат экономических наук Г.Т.Гусейнов. С 1964 по 1989 год Институт возглавлял академик А.А.Махмудов; с 1991 по 1998 год - член-корреспондент Академии Наук Азербайджана А.К.Алескеров, а с января 1999 года по сей день Институтом руководит член-корреспондент НАН Азербайджана, доктор экономических наук, профессор Ш.М.Мурадов.

Большие заслуги в развитии Института Экономики и превращении его в научный центр, отвечающий современным требованиям научно-технического прогресса, принадлежат академику А.А.Махмудову, который в течение долгих лет руководил Институтом, академику А.А.Надирову, связавшему всю свою творческую жизнь с этим Институтом, видным ученым Азербайджана, член-корреспондентом НАН Азербайджана А.К.Алескерову, Ш.М.Мурадову, доктору экономических наук М.М.Аллахвердиеву, А.А.Агасвой, Б.Е.Абдурахманову, С.Г.Ахгвердовой; профессорам Г.А.Дадашеву, А.С.Фараджеву, З.Г.Джахангирову, которые внесли неоценимый вклад в развитие Института в период 1945-1957 годы, когда он функционировал как сектор; академиком А.С.Сумбатзаде и З.А.Самедзаде, член-корреспондентам А.А.Заргарову, А.Х.Нуриеву, профессорам Р.Д.Каграманову, М.А.Мусаеву, Г.А.Касумову, С.К.Гусейнову, докторам экономических наук Н.А.Набиеву, Е.Г.Мехралиеву, а также другим ученым, внесшим свой ощутимый вклад в дальнейшее развитие Института. Для более четкого представления проведем краткий экскурс в историю развития Института.

В начале структура Института Экономики состояла из пяти отделов - «Политическая экономия и экономическая мысль», «Экономика промышленности», «Экономика сельского хозяй-

ства», «Размещение социалистического производства», «История народного хозяйства». В 1958-1960 годы в этих отделах проводились и разрабатывались научно-исследовательские работы по нижеследующим темам: в отделе «Политическая экономия и экономическая мысль»: «Экономическая мысль Азербайджана в период с XIX века до установления советской власти»; «Разрушение империалистической колониальной системы в странах Ближнего и Среднего Востока», в отделе «Экономика промышленности»: - «Пути повышения производительности труда в нефтяной промышленности Азербайджанской ССР»; «Основные фонды морских промыслов и нефтепроводов и пути улучшения их использования» и «Основные фонды морских промыслов и нефтепроводов», «Показатели геолого-технической и экономической эффективности новых скважин и методика их определения», «Экономическая эффективность внедрения капиталовложений и новой техники в нефтяную промышленность Азербайджана», «Кооперация и специализация машиностроительной промышленности Азербайджанской ССР», «Пути повышения производительности труда в ткацкой промышленности»; в отделе «Экономика сельского хозяйства»: - «Основные направления экономического развития хлопководческих колхозов Азербайджанской ССР», «Земельные ресурсы колхозов и улучшение их использования», «Пути повышения рентабельности МТС», «Производительность труда в хлопководстве и пути её повышения», «Пути экономического развития колхозов в горных районах Азербайджанской ССР», «Экономическая эффективность водного хозяйства в Кура-Араксинской равнине», «Повышение экономического развития в колхозах Нагорного Карабаха», «Организация использования воды в хлопководческих колхозах Карабахской равнины»; в отделе «Размещение социалистического производства»: - «Размещение и специализация сельскохозяйственных отраслей в Нахичеванской АР», «Перспективы развития пищевой промышленности Азербайджана», «Специализация и размещение сельского хозяйства в отдельных природно-экономических зонах Азербайджанской ССР»; в отделе «История народного хозяйства» - «Промышленность Азербайджана в XIX веке», «Развитие рыбной промышленности в годы советской власти» и другие.

Результаты, этих исследований были представлены в соответствующие государственные и правительственные органы.

Всего за несколько лет существования Института, его сотрудниками наряду с научными разработками были опубликованы весомые научные труды. Среди них можно выделить: «Сельское хозяйство Азербайджана в XIX веке» академика А.С.Сумбатзаде (Баку 1958, на рус. языке); «Монопольный капитал в Бакинской нефтяной промышленности в дореволюционный период» член-корреспондента АНА Б.Ю.Ахундова (Москва 1959); «Основные вопросы экономики разработки морских нефтяных залежей Азербайджана» Р.Н.Иманзаде (Баку, 1958, на рус. языке) и т.д.

В последующие 10 лет, в годы седьмой (1961-1965 гг.) и восьмой (1966-1970 гг.) пятилеток, в целом проводимые в Институте научно-исследовательские работы были направлены на решение важных экономических проблем, поставленных республиканскими и союзными правительственными и государственными органами. К таким исследованиям относятся: «Методы совершенствования планирования и определения плановых показателей народного хозяйства»; «Разработка программы размещения производительных сил на территории республики и развитие отраслей народного хозяйства Азербайджанской ССР на долговременную перспективу»; «Составление баланса трудовых ресурсов по регионам Азербайджана», «Долгосрочное прогнозирование трудовых ресурсов и пути определения их эффективного использования в регионах Азербайджанской ССР (до 1980 года)», «Определение оптимального количества сельскохозяйственных предприятий», «Проблемы социально-экономического развития азербайджанского села», «Эффективное размещение реконструированных нефтеперерабатывающих заводов, обоснование выбора оптимальных мощностей и технологических схем», «Определение показателей эффективного использования капитальных вложений в отдельных отраслях промышленности Азербайджанской ССР», «Разработка основных направлений размещения и развития важных отраслей пищевой промышленности Азербайджанской ССР», «Воспроизводство рабочей силы промышленности Азербайджана», «Воспроизводство основных производственных фондов промыш-

ленности и пути повышения их экономической эффективности», «Разработка перспектив интенсификации и специализации сельскохозяйственного производства в колхозах Азербайджанской ССР», «Развитие экономики горных колхозов и разработка принципов и методов оплаты труда руководителей и специалистов», «Совершенствования структуры легкой, пищевой и химической промышленности Азербайджанской ССР и определение направлений повышения экономической эффективности» и т.д.

По исследуемым проблемам учеными института были представлены докладные записки и предложения в государственные и правительственные органы и большинство из которых были использованы в разработке перспективных планов социально-экономического развития республики. Вместе с тем учеными Института в этот период было написано и опубликовано большое число монографий, которые явились значительными вкладом в развитие экономической науки Азербайджана. Среди таких монографий особо выделяются: «Промышленность Азербайджана в XIX веке» А.С.Сумбатзаде (Баку, 1964, на рус. языке), «Производительность труда в хлопководстве» А.А.Махмудова, М.М.Аллахвердиева и другие (Баку, 1963); «Пищевая промышленность Азербайджанской ССР» А.А.Надирова, Б.Е.Абдурахманова, Р.Д.Каграманова и других (Баку, 1963); «Транспорт и его влияние на размещение и развитие производства» Б.Э.Абдурахманова (Баку, 1966); «Трудовые ресурсы в сельском хозяйстве Азербайджанской ССР и их использование» (Баку, 1964) «Некоторые вопросы воспроизводства рабочей силы в Азербайджане» (Баку, 1966) М.М.Аллахвердиева; «Некоторые проблемы экономического развития городов Азербайджана» А.А.Надирова (Баку, 1966, на рус. языке); «Торговля в городе Баку в XIX веке» М.А.Мусаева (Баку, 1966); «Экономические проблемы интенсификации растениеводства в колхозах Азербайджанской ССР» А.А.Махмудова (Баку, 1969, на рус. языке); «Труд женщин в колхозах и вопросы его рационального использования в Азербайджанской ССР» Ш.М.Мурадова (Баку, 1969); «Специализация сельского хозяйства и ее экономическая эффективность» А.К.Алескерова (Баку, 1969, на рус. языке); «Вос-

производство рабочей силы в промышленности Азербайджанской ССР» А.А.Заргарова и других (Баку, 1969, на рус. языке).

С избранием 14 июля 1969 г. Всенародного лидера Азербайджанского народа Г.А.Алиева Первым Секретарем УККП Азербайджана и в соответствии с требованиями, поставленными перед учеными страны знаменитым Августовским (1969 г.) Пленумом ЦК КП Азербайджана произошли коренные изменения в структуре Института Экономики, в его научных направлениях и уровне выполняемых исследований. Результаты этих исследований были использованы государственными органами в подготовке планов социально-экономического развития Азербайджана.

IX-XI пятилетки (1971-1985 г.г.), запомнились большими достижениями как в общественно-экономическом развитии Азербайджанской Республики, так и в деятельности Института Экономики. В этот период ученые Института выполняли исследования по таким важнейшим темам, как: «Социально-экономические проблемы общественного производства, рабочей силы и воспроизводства производственных отношений в Азербайджане»; «Воспроизводство национального дохода, его структура, распределение на фонды накопления и потребления»; «Использование производственных фондов и рабочей силы в различных отраслях промышленности»; «Производительность труда и структура занятости населения»; «Взаимосвязь и взаимозависимость между демографическими процессами и уровнем использования трудовых ресурсов»; «Социально-экономические проблемы использования женских трудовых ресурсов»; «Разработка дифференцированного отчетного баланса доходов и потребления населения Азербайджанской ССР»; «Темпы и пропорции развития народного хозяйства Азербайджана»; «Рациональное размещение и развитие производительных сил в различных регионах Азербайджана»; «Комплексная программа научно-технического прогресса и его социально-экономических последствий».

За пятилетку, предшествующую распаду СССР (1986-1990 г.г.), были исследованы такие проблемы, как: «Повышение жизненного уровня народа»; «Ускорение социально-эко-

номического развития страны на основе научно-технического прогресса»; «Развитие машиностроительного комплекса»; «Совершенствование хозяйственного механизма аграрно-промышленного комплекса»; «Ликвидация социально-экономических различий между городом и селом в Азербайджанской ССР»; «Социально-экономические проблемы обеспечения эффективной занятости населения в Азербайджанской ССР»; «Рациональное размещение производительных сил на территории республики и комплексное использование природных богатств». Полученные результаты исследований были представлены в соответствующие государственные и правительственные органы бывшего Союза, часть из которых были опубликованы. Среди них можно назвать труды А.А.Агаевой «Экономическая эффективность геологоразведочных работ по нефти и газу в Азербайджане» (на русском языке, Баку, 1972 г.); Б.С.Абдурахманова «Перспективы рационализации экономических связей между районами в Азербайджанской ССР» (Баку, 1972 г.); З.А.Самедзаде «Производительность труда и отраслевая структура занятости населения в Азербайджанской ССР» (Баку, 1973 г.); Ш.М.Мурадова «Общественно-экономические проблемы использования женских трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР» (Баку, «Элм», 1974 г.); «Общественно-экономические проблемы использования трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР» (Баку, «Элм», 1978 г.); «Трудовые ресурсы Азербайджанской ССР: теоретико-методологические и социально-экономические аспекты» (Баку, «Элм», 1987 г.); Ш.М.Мурадова (в соавторстве) «Воспроизводство рабочей силы и повышение эффективности использования трудовых ресурсов» (Москва, МГУ, 1971, на русском языке); «Население союзных республик» (Москва, Статистика, 1977, на русском языке); «Особенности миграции населения союзных республик» (Москва, 1978, на русском языке); «Проблемы политики народонаселения и демографии» (Москва, «Профиздат», 1981, на русском языке); «Воспроизводство населения и особенности региональной миграции в СССР» (Москва, «Наука», 1981, на русском языке); «Демографическая политика в социалистическом обществе» (Москва, «Наука», 1986, на русском языке); «Социально-демографическое развитие трудообеспеченных районов

СССР» (Москва, «Наука», 1989, на русском языке); С.Г.Ахвердовой «Развитие нефтяного машиностроения Советского Азербайджана» (Баку, «Элм», 1977, на русском языке); А.А.Надирова «Экономические проблемы рационального размещения промышленности в Азербайджане» (Баку, «Элм», 1976); коллективная монография «Развитие экономики Советского Азербайджана на современном этапе», (Баку, «Элм», 1980, на русском языке); А.Х.Нуриева «Выход Азербайджанской Республики из кризисного состояния и принципиальные вопросы развития» (Баку, 1982); С.К.Гусейнова «Рациональная структура промышленного производства в условиях интенсификации» (Баку, «Элм», 1987).

Одной из особенностей, характеризующих уровень научно-исследовательских работ, выполненных в Институте Экономики в 70-80-е годы является то, что за этот период 23 научных изыскания были оценены Президиумом АН СССР как важнейшие достижения и включены в отчет Президиума АН СССР. К ним относятся «Региональные проблемы производительности труда и совершенствование пропорций экономического развития народного хозяйства» (1973 г.); «Экономическая оценка поиска и разведки нефти и газа и предложения по совершенствованию повышения их эффективности в Азербайджане» (1973 г.); монография Ш.М.Мурадова «Социально-экономические проблемы использования женских трудовых ресурсов в Азербайджане» (1974 г.); монография А.А.Надирова «Экономические проблемы рационального размещения промышленности в Азербайджане» (1976 г.); «Прогнозирование уровня жизни населения и разработка экономико-математической модели его реализации» (1977 г.); «Исследование экономических средств формирования межхозяйственной кооперации и аграрно-промышленных комплексов в Азербайджанской ССР» (1978 г.); «Распределение национального дохода и выявление более эффективных путей его использования в Союзных Республиках» (1979 г.); «Вопросы текучести кадров и выявление путей рационального использования трудовых ресурсов» (1980 г.); «Проблемы специализации и централизации сельскохозяйственного производства» (1980 г.); «Разработка предложений по совершенствованию хозяйственного механизма» (1980 г.); кол-

лективная монография «Развитие экономики Советского Азербайджана на современном этапе» (1980 г.); «Жизненный уровень сельского населения и особенности его формирования на примере Азербайджанской ССР» (1981 г.); «Разработка Комплексной программы научно-технического прогресса в Азербайджане на 1986-2005 гг.» (1983 г.); «Темпы и пропорции воспроизводства национального дохода в Азербайджанской ССР» (1983 г.); «Разработка предложений по совершенствованию структуры АПК в Азербайджанской ССР» (1986 г.) и другие.

Провозглашение независимости Азербайджана 18 октября 1991 года и возвращение по настоянию абсолютного большинства народа общенационального лидера Гейдара Алиева к руководству Республикой 15 июня 1993 года стало большим событием как в стране в целом, так и в жизни Института Экономики. За короткий период в Институте было преодолено кризисное состояние, создавшееся в 1988-1992 гг., усовершенствована и изменена в соответствии с требованиями рыночной экономики структура и состав кадрового потенциала, восстановлены прежние связи с рядом Институты Экономики стран СНГ, начаты совместные разработки и написание коллективных трудов.

За последние 11 лет, охватывающие 1993-2004 гг., в Институте Экономики НАНА были выполнены исследовательские работы, посвященные следующим вопросам формирования и развития национальной экономики Азербайджана в переходной период: обеспечение экономической безопасности республики; комплексное социально-экономическое и демографическое развитие, в целях повышения уровня занятости и жизненного уровня населения, с учетом общественно-экономических и социально-демографических изменений, происходящих в мире в условиях глобализации; теоретико-методологические и концептуальные основы общественного воспроизводства в Азербайджане; формирование и развитие новых экономических, производственных, распределительных и трудовых отношений; пути развития и совершенствования новых экономических связей со странами дальнего и ближнего зарубежья; концептуальные основы направлений политики народонаселения, демографии, занятости и миграции населения и социальной политики, а также рациональное размещение производительных сил

в регионах республики и комплексное использование природных ресурсов; структурные изменения промышленной и инвестиционной политики; формирование научно-технического кадрового потенциала и его рациональное использование; приведение аграрных отношений в соответствие с требованиями рыночной экономики; формирование и история развития экономической мысли в Азербайджане; формирование финансовой и налоговой политики и направления их реализации в республике; формирование и развитие отечественного предпринимательства и др.

В 1993-2000 г. на основе решений Президиумов АН Азербайджана и АН Украины азербайджанскими и украинскими учёными была выполнена коллективная исследовательская работа на тему «Социально-экономические проблемы народонаселения на современном этапе».

В соответствии с распоряжениями покойного президента Азербайджанской Республики, Г.А.Алиева от 28 декабря 1998 года и 23 июня 2003 года под научным руководством и при непосредственном участии профессора Ш.М.Мурадова разработаны «Концепция демографического развития Азербайджанской Республики» (1999 г.) и «Государственная Программа в области развития демографии и народонаселения Азербайджанской Республики (2004 г.)», утвержденные руководством страны. Тогда же было подготовлено и новое районирование территории Азербайджана.

Значительным достижением ученых института за последнее время является существенное увеличение количества фундаментальных исследований, опубликованных большим тиражом и получивших широкий резонанс как в Азербайджане, так и в других странах. Среди них важными являются труды: академика НАН Азербайджана А.А.Надирова (в соавторстве), «Реформы в Азербайджане» опубликованная в Германии (Бонн, 1998 г.); член-корр. НАН Азербайджана А.К.Алескерова (в соавторстве) «Социально-экономические проблемы переходной экономики» из практики стран СНГ» (Москва, «Наука», 2000, на русском языке, 410 стр.); член-корр. Ш.М.Мурадова (соавторы: Р.Ш.Мурадов, А.Г.Гезалова) в коллективной международной монографии «Социальная политика в постсоветском обществе:

задачи, противоречия, механизмы» (Москва, 2001, на русском языке, 647 стр.); статья член-корр. НАН Азербайджана Ш.М.Мурадова: «Демографическое развитие Азербайджана на пороге XXI века: основные тенденции и проблемы» (Журнал «Социологические исследования: население и занятость», май-июнь 2002 г., Нью-Йорк, на английском языке); А.Я.Алекперова: «Экономические и правовые проблемы использования вторичных ресурсов в условиях рынка» (Москва, 2002, на русском языке, 378 стр.); А.А.Надирова, А.Х.Нуриева, Ш.М.Мурадова: «Экономика Нахичевани в XX веке» (Баку, «Элм», 2000); А.А.Надирова «Вопросы развития экономики независимого Азербайджана» (Баку, «Элм», 2001, 453 стр.); Н.А.Набиева «Экономика, общество и экологическая среда» (Баку, «Элм», 2000, 696 стр.); А.А.Надирова, Ш.М.Мурадова, А.К.Алескерова, Т.Г.Гусейнова и др. «Экономика Азербайджана» (Баку, «Элм», 2003, 341 стр.), подготовленная для азербайджанцев, проживающих за границей; Р.П.Султановой «Машиностроительный комплекс Азербайджана в условиях перехода к рыночным отношениям» (Баку, «Элм», 1998, 164 стр.); Г.З.Юзбашевой «Реструктуризация промышленности Азербайджана» (Баку, «Элм», 2003, на русском языке, 349 стр.); И.Г.Алиева «Совершенствование механизмов экономического управления в аграрном секторе Азербайджанской Республики» (Баку, «Элм», 2003, 315 стр.); Э.Г.Мехралиева «Региональные проблемы демографических процессов в Азербайджанской Республике» (Баку, «Элм», 2003, 234 стр.); Ш.М.Мурадова «Человеческий потенциал: основные тенденции, реалии, проблемы» (Баку, «Элм», 2004, 656 стр.); Т.Г.Гусейнова «Экономические проблемы рыночной системы в Азербайджане» (Баку, «Элм», 2004, 227 стр.).

Впервые в истории института за работу на тему: «Экономика Азербайджана вчера и сегодня», представленную к участию в конкурсе, который проводился в 2000 г. Комитетом мусульман Азии Международной исламской благотворительной организации, исполнители: Ш.М.Мурадов, А.К.Алескеров, А.Г.Гезалова, Т.А.Пашаев получили премию первой степени.

В Институте были созданы и получили развитие научные школы по следующим отраслям экономической науки: эконо-

мическая теория; история народного хозяйства Азербайджана; экономика труда, населения и демография, экономика промышленности и сельского хозяйства; размещение производительных сил и региональная экономика. По этим научным направлениям при функционирующем в Институте Специализированном Совете по защите докторских и кандидатских диссертаций было защищено более 650 кандидатских и свыше 70 докторских диссертаций. Из защитивших 395 человек являлись гражданами различных регионов бывшего Союза (Россия, Украина, Казахстан, Узбекистан, Туркмения, Таджикистан, Армения, Киргизия, Грузия), зарубежных стран (Турция, Иран, Ирак, Йемен, Алжир и др.), а также представители различных организаций республики.

В Азербайджане и за рубежом за эти годы сотрудниками Института было опубликовано 650 монографий, книг, брошюр, сборников, статей по экономической науке и по развитию экономики республики в объеме более 3,0 тыс. печатных листов; было подготовлено более 325 научно-теоретических докладов и предложений, представленных в различные правительственные органы, Министерства, ведомства, фирмы и объединения; выполнено более 250 заданий директивных органов. Наряду с этим сотрудники Института активно участвовали в разработке научных концепций и программ по поручению Президентского Аппарата, Милли Меджлиса, Кабинета Министров и Президиума Национальной Академии Наук Азербайджана.

Ученые Института принимали участие в многочисленных сессиях, симпозиумах, конгрессах и семинарах государственного и регионального значения в отраслях дальнего и ближнего зарубежья с докладами по самым актуальным проблемам экономики.

Ученые Института в тесном сотрудничестве с учеными Академии Наук СССР и союзных республик, а также совместно с Институтами экономики при Госпланах союзных республик выполняли ряд научно-исследовательских работ, результаты которых были представлены для использования в различные правительственные органы и опубликованы в известных издательствах Российской Федерации, Украины, стран Балтии, Средней Азии и Казахстана. Среди этих исследований можно

выделить следующие: «Комплексная программа научно-технического прогресса СССР на 1986-2005 г.г. (по пятилетиям)» (Москва, 1983); «Комплексная программа научно-технического прогресса СССР на 1991-2010 годы (по пятилетиям)» (Москва, 1989); «Научно-технический прогресс и его последствия в период до 2000, 2005 и 2010 годов», «Демография и эффективное использование трудовых ресурсов» (Москва, 1979), итоговый трехтомный документ Комплексной программы научно-технического прогресса по демографии и трудовым ресурсам» (Москва, 1983).

За всю историю функционирования Институту Экономике было проведено большое количество научно-практических форумов. Среди них особое место занимают: «Перспективы развития пищевой промышленности в Азербайджане» (1961); «Создание материально-технической базы общества и дальнейшее развитие научного прогресса в Азербайджане» (1964); «Социально-экономические проблемы развития села Азербайджана» (1981); «Социально-экономические проблемы развития Азербайджана» (1982); «Актуальные проблемы перехода к рыночной экономике: теоретико-методологические и социально-экономические аспекты» (1994); «Независимая Азербайджанская Республика в первом столетии третьего тысячелетия» (2001); «Социально-экономические проблемы демографического развития, занятости и безработицы на современном этапе в Азербайджане» (2003); «Направления развития национальной экономики в Азербайджанской Республике» (2004).

Здесь следует отметить, что, начиная с 1999 года в соответствии с требованиями государственного законодательства научное направление института, структура и формирование кадрового потенциала совершенствовались и в корне изменились. Впервые в истории института в соответствии с новым направлением созданы секторы и отделы в их структуре. К руководству секторами и отделами привлечены опытные доктора и специалисты, молодые, перспективные кандидаты наук. Многие сотрудники, имеющие хороший научный потенциал были выдвинуты на должности главных, ведущих и старших научных сотрудников, что способствовало повышению их материального и морального стимулирования; увеличилось число аспиран-

тов и диссертантов, улучшился их качественный состав. Сотрудники института, не имеющие достаточный научный уровень, постепенно были освобождены от занимаемых должностей. Возобновлена деятельность Специализированного Совета по защите докторских и кандидатских диссертаций, приостановленная Высшей Аттестационной Комиссией, в 1998 году. Значительно улучшился контингент принимаемых на работу (в том числе и по совместительству) за счет видных экономистов и молодых перспективных ученых: повысилась требовательность и контроль за повышением качества проводимых научно-исследовательских работ, проведена большая и эффективная работа по улучшению связи Института Экономики Национальной Академии Наук Азербайджана с соответствующими научно-исследовательскими организациями и учебными заведениями. Совершенствовался состав Специализированного Совета по защите докторских и кандидатских диссертаций и Ученого Совета института за счет пополнения его компетентными и принципиальными учеными; увеличилось количество опубликованных трудов и значительно повысился их научный уровень; улучшились связи с правительственными и государственными органами; увеличилось количество фундаментальных научных разработок, выполненных совместно с зарубежными странами и странами СНГ; усилилась вера сотрудников в будущее науки.

В соответствии с решением Президиума НАН Азербайджана от 25 декабря 2002 года № 27/14 структура Института была определена следующим образом: 4 сектора, включающие 10 отделов, и одного самостоятельного отдела. В состав сектора «Стратегические политэкономические исследования» входят отделы: «Политэкономические исследования и история экономической мысли», «Аграрные отношения» и «Международные экономические связи». В сектор «Демография и проблемы воспроизводства рабочей силы» входят отделы: «Социально-экономические проблемы народонаселения и демографии», «Социально-экономические проблемы рынка труда и занятости» и «Социальная политика и социально-экономические проблемы уровня жизни». Сектор «Структурные изменения, проблемы промышленной и инвестиционной политики» состоит из

отделов: «Проблемы структурных изменений» и «Проблемы промышленной и инвестиционной политики». В состав сектора «Региональная экономика и проблемы развития национального предпринимательства» входят отделы «Проблемы комплексного социально-экономического развития регионов» и «Проблемы развития национального предпринимательства». В Институте функционирует самостоятельный отдел - «Проблемы финансов и налогов».

В настоящее время в секторах и отделах работает 174 сотрудника. Из них: 1 действительный член и 3 члена-корреспондента НАН Азербайджана, 20 докторов и 45 кандидатов наук. Двое из сотрудников Института награждены Орденом «Славы»; трое имеют почетное звание «заслуженный деятель науки», — «заслуженный работник культуры», и — «заслуженный экономист».

Широко развиты внешние связи Института Экономики НАН Азербайджана, Институт в своей работе поддерживает связи с Институтами экономики Академии Наук как Российской Федерации, Украины, Беларуси, Молдовы, Грузии, Казахстана, стран Средней Азии и целого ряда стран ближнего и дальнего зарубежья, а также сотрудничает с различными международными организациями, в том числе с Конференцией по Торговле и Развитию Организации Объединенных Наций - ЮНКТАД.

Ш.М.Муратов
директор Института Экономики
НАН Азербайджана,
член-корреспондент НАНА,
д.э.н., профессор



*Elmi Şurasının üzvləri iclasdan sonra.
Члены Ученого Совета после заседания
Members of the Academic Council after session*



*Dissertasiya Şurası Müdafiə vaxtında üzrə
Диссертационный совет во время защиты
Dissertation Council at defense*



*AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru AMEA mxbir üzvü, i.e.d., prof Ş.M.Muradov
Директор Института Экономики НАН Азербайджана, член-корр. НАНА, д.э.н., проф.
Ш.М.Мурадов
Director of the Institute of Economy of NASA, the corresponding member of NASA, doctor of
economy, professor Sh.M.Muradov*



*i.e.n. A.Q.Gözalova - elmi işlər üzrə direktor müavini.
к.э.н. А.Г.Гёзалова - заместитель директора по научной работе
Candidate of economic sciences A.G.Gyozalova - the deputy director on scientific field*



L.e.n. A.H. Əhmədova Dissertasiya Şurasının Elmi Katibi
к.э.н А.Г.Ахмедова ученый секретарь Диссертационного Совета
Candidate of economic sciences A.G.Akhmedova - Scientific Secretary of Dissertation Council



AMEA Rəyasət heyətinin nəzdində iqtisadiyyat üzrə əlaqələndirmə Şurasının sədri və Elmi katib-
i.e.d. Ş.M.Muradov və L.e.n. G.S.Nasırova,
Председатель и ученый секретарь координационного совета по экономике при
Президиуме НАНА д.э.н. Ш.М.Муратов и к.э.н. Г.С.Гаджиева
Chairman and the scientific secretary of the Coordination Council on Economics under the
Presidium of NASA - Doctor of economy Sh.M.Muradov and candidate of economic sciences
G.S.Gadzhieva



İstitutun qadınlar şurasının iclası
Женский совет Института
Female council of the Institute



İstitutun elmi katibi Gülnarə Nəsirova
Ученый секретарь Института Гюльнара Насирова
Scientific secretary of the Institute Gulnara Nasirova



AMEA müxbir üzvü, i.e.d., prof. A.K. Ələsgərov, «Strateji siyasi-iqtisadi tədqiqatlar» sektorunun müdiri ilə əməkdaşlarla.

Член-корр. НАНА, д.э.н., проф. А.К.Алескеров - зав. сектором «Стратегические политэкономические исследования» с сотрудниками

The Corresponding Member of NASA, Doctor of economy, professor A.K.Alasgarov, head of the sector «Strategic political economic researches» with collaborators



i.e.d. Nəqverdiyeva S.H. İnstitutun baş elmi işçisi, respublikada ikinci qadın- iqtisad elmləri doktoru və «Xalq təsərrüfatının tarixi» ixtisas üzrə birinci qadın- iqtisad elmlər doktoru. д.э.н. Ахвердова С.Г., ст. научный сотрудник ИЭ НАНА, вторая в республике женщина - доктор экономических наук и первая женщина доктор экономических наук по специальности «История народного хозяйства»
Doctor of economy S.G.Akhverdīyeva, principal scientific employee of the Institute of Economy of NASA, the second woman in republic - doctor of economy, and the first woman - doctor of economy on speciality «History of national economy»



İnstitutun Elmi Şurasının iclası.
Заседание Ученого Совета Института
Session of the Academic Council of the Institute



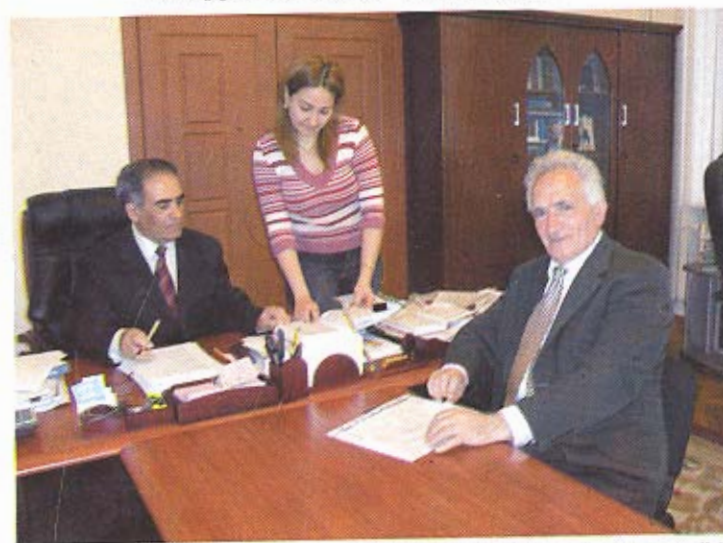
Bizim veteranlar.
Наши ветераны
Our veterans



*Qənc nəsil
Молодое поколение
Young generation*



*«Xəbərlər» jurnalının işçi qrupu
Рабочая группа журнала «Известия» НАНА
Working group of the journal "Transactions" of NASA*



*«Struktur dəyişikliklər, sənaye və investisiya siyasəti problemləri» sektorunun müdiri,
i.e. T. H. Huseynov direktorun qəbulunda.
Зав. сектором «Проблемы структурных изменений, промышленной и инвестиционной
политики» к.э.н. Т.Г.Гусейнов на приеме у директора
Head of the sector «Problems of structural changes, industrial and investment policy» candidate of
economic sciences T.G. Guseynov on reception at director*



«Aqrar münasibətlər» şöbəsinin müdürü i.е.п. İ.Н. Alyev əməkdaşlarla- İ.İ. İsmaylov və i.е.п. D.E. Yusudova

Зав. отделом «Аграрные отношения» к.э.п. И.Н.Алиев с сотрудниками - к.э.п. Ж.И.Исмаиловым и к.э.п. Д.Э.Юсубовым

Head of the department «Agrarian relations» I.G.Alyev with collaborators - candidate of economic sciences Zh.I.Ismaylov and candidate of economic sciences D.E.Yusubov



i.е.п. N.M.Mustafayeva- «Siyasi-iqtisadi tədqiqatlar və iqtisadi fikir tarixi» şöbəsinin müdürü əməkdaşlarla.

к.э.п. Н.М.Мустафаева- зав. отделом «Политэкономические исследования и история экономической мысли» с сотрудниками

Candidate of economic sciences N.M.Mustafayeva, head of the department «Political economic researches and the history of economic idea» with collaborators



«Regionların kompleks sosial-iqtisadi inkişaf problemləri» şöbəsinin iclası.

Заседание отдела «Проблемы комплексного социально-экономического развития регионов»
The session of the department of "Problems of complex socio-economic development of regions"



«Maliyyə və vergi problemləri» şöbəsinin müdürü T.Ə. Paşa əməkdaşlarla.

Зав. отделом «Проблемы финансов и налогов» Т.А.Паша с сотрудниками
Head of the department «Problems of finances and taxes» T.A.Pasha with collaborators



«Demografiya və iş qüvvəsinin təkrar istehsalı problemləri» sektorunun əməkdaşları.
Сотрудники сектора «Проблемы демографии и воспроизводства рабочей силы»
Collaborators of the sector «Problems of demography and reproduction of labor»



«Sosial siyasət və həyat səviyyəsinin sosial-iqtisadi problemləri» şöbəsinin müdiri
i.e.n. C.B. Quliyev əməkdaşlarla
к.э.н. Дж.Б. Гулиев зав. отделом «Социальная политика и социально-
экономические проблемы уровня жизни» с сотрудниками
Candidate of economic sciences J.B.Guliyev, head of the department «Social policy and socio-
economic problems of the living standards» with collaborators



Institutun operatorları rəhbərləri - i.e.n. A.N. Muradov ilə
Операторы Института с руководителем к.э.н. Мурадовым А.Н.
Operations staff of the Institute with their head - candidate of economic sciences A.N.Muradov



«Sənaye və investisiya siyasəti» şöbəsinin müdiri i.e.n. M.Ə. İbrahimov əməkdaşlarla.
к.э.н. М.А.Ибрагимов - зав. отделом «Проблемы промышленной и инвестиционной политик
Candidate of economic sciences M.A.Ibragimov, head of the department «Problems of industrial
and investment policy» with collaborators

ABOUT THE HISTORY OF DEVELOPMENT OF THE ECONOMIC SCIENCE OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF AZERBAIJAN (1945-2005)

The Institute of Economy having particular place within the system of National Academy of Sciences of Azerbaijan (NASA) firmly contributes to the development of economic science in Azerbaijan. It has advances along difficult but at the same time salient path of historic development.

Despite of that the conception of economic thought in Azerbaijan has ancient roots, its formation as the science mainly consisted to beginning of XX century. The establishment of NASA in 1945 became a motivating factor for further development of the economic science, like for all other fields of science. Till that period the economic science was developed only at higher educational institutions and appropriate research centers in Azerbaijan. Leading role in this process belonged to Baku State University, Azerbaijan Polytechnic Institute named after M.Azizbekov, Azerbaijan Institute of Economy named after C.Marx and to some other educational institutions, in which the economic science has developed along with teaching. But as in all the fields of sciences, it should have set the unique research center for subsequent all-round development of the economic science.

First measure in this direction (including both setting educational institutions and research centers) has been taken over the 20th years of XX century for example, we can mark out the economic faculty created in Azerbaijan Polytechnic Institute named after M.Azizbekov and Scientific Society on Economy, established under it; the creation of the departments of "Political economy", "Economic policy and the history of economy" in Baku State University and the "Society on researching economical and pedagogical sciences" established under the above mentioned University. We can also notice the "Society on studying and investigating Azerbaijan" and "Azerbaijan State Research Institute", which have been established in 1923 and 1929 respectively. Each of above mentioned institutions has figured in development of the economic thought in our Republic. Azerbaijan Department of Transcaucasian

Branch of the Academy of Sciences of the USSR was created on the basis of Azerbaijan State Research Institute in 1932. This Department was carrying through the work concerned with survey on labor forces in Azerbaijan for 1932-1935 years. Azerbaijan Branch of the Academy of Sciences of the USSR was established on this basis of the Department in October 1935. The establishment of this branch had essential influence over development of the economic science in the Republic. The Geographic Department was created in April 1937 and the Economic Department of Azerbaijan Branch, in its turn, was created in February 1938. These two branches carrying out their activity separately were united as the Department on Geography and Economy of Azerbaijan Branch of the Academy of Sciences of the USSR in 1942. This Department has dealt in working out of some economic and geographic problems related to development of the economy of Azerbaijan.

In January 1945 it was issued Decree on the organization of the Academy of Sciences of Azerbaijan SSR by enactment of the Academy of Sciences of the USSR and the Board of People's Commissars of Azerbaijan SSR. Within the Decree on 27th March 1945 the Academy of Sciences of Azerbaijan SSR has been established by special Decree of the Board of People's Commissars of the USSR on the basis of some research institutes of Azerbaijan Republic.

The establishment of the Academy of Sciences in Azerbaijan SSR has become significant historic event and has served as the basis of new all round and dynamic stage of development of all field of science. From that very time a number of research centers have been created within the Academy of Sciences of Azerbaijan SSR, including the Sector on Economy.

For various period the Sector of Economy was led by outstanding scientists: Professor G.A.Dadashov (1945-1951); Z.G.Jahangirov (1952-1957), Professor A.S.Farajev (1957-1958). Despite of that the Sector of Economy consisted just of three departments: industry, agriculture and the history of economy, its activity was essential inestimable in development of the economic science and thought in the Republic. At that time the main functions of scientific employees were scientific manpower training for

different branches of national economy, doing researches on vital directions of development of the economy, contribution to planning and calculation of the natural economy balance (by branches) and propaganda of the economic theory among vast masses. Among the works published in those years we can single out the following researches: "On issue of agricultural production marketability in Azerbaijan for the second half of XIXth century" (1954) and "Development of the agriculture of Azerbaijan for the 50s and 60s of XIXth century" (1955) by A.S.Sumbatzadeh "Development of the oil industry of the city of Baku after rent system abolishment" (1949) and "About foreign capital in the oil sector of industry of Baku during the pre-revolutionary period" (1953) by B.Y.Akhundov; "Labour payment at the collective farms" (1949) by Z.G.Jahaghirov and P.M.Gazibeyova; "Sketches on development of the economic thought in Azerbaijan in the middle ages (XI-XIV) by A.S.Farajov, and "About some problems of development of capitalist terms in Azerbaijan agriculture (1957) by G.A.Dadashov; "The cotton industry of Azerbaijan SSR and the ways of this subsequent development (1957) by M.B.Taghiyev; "On development of the economy of the collective farms of Nagorno-Shirvan region and their use" (1958), "On development of social economy of Norashen region collective farms" by A.A.Makhmudov (1956), "About methods of calculation of cotton fiber and grain production cost at the collective farms" (1957) by A.K.Alasgarov; "The agriculture of Nakhichevan Autonomous SSR and the main direction of its development (1957) by R.S.Kagramanov; "The volume and efficiency of the investment into tea-growing" (1956) by M.M.Allakhverdiyev; "About the division into regions of the territory of Azerbaijan SSR" (1958) by A.A.Nadirov, "Distribution and development of the cotton-growing in Mugan (1958) by E.G.Mekhraliyev; "The method of determination of economic efficiency of oil reprocessing" (1954) by I.V.Korshumov; "The equipment and stock of the oil rigs" by A.A.Aghayeva, M.Alekhn; "Labour productivity in the agricultural machine building industry of the USSR" (1956) by A.S.Farajev; "The economic importance of natural conditions and

resources of Dashkesan-Ghedabek deposits" (1952) by B.E.Abdurakhmanov and some other works.

The creation of the Institute of Economy under the Academy of Sciences of Azerbaijan dated on 14th April 1958 became a new stage in the process of the development of economic science in the Republic. From the very establishment of the Institute Ph.D. G.T.Guseynov was appointed as the director (1958-1964). From 1964 to 1989 the Institute was led by academician A.A.Makhmudov later on, from 1991 of 1998 it was led by the full member of the Academy of Sciences of Azerbaijan A.K.Alasgarov. The corresponding member of the NAS, Doctor of Economy, Professor Sh.M.Muradov has led the Institute from January, 1999 up to now.

Great services in the process of development of the Institute of Economy and its transformation into the scientific center meeting modern demand of the scientific and technological advance belong the academician A.A.Makhmudov, who ruled the Institute for many years to academician A.A.Nadirov, to prominent scientists of Azerbaijan: the corresponding member of the NAS A.K.Alasgarov, Sh.M.Muradov, Doctors of economy M.M.Allakhverdiyev, A.A.Aghayeva, B.E.Abdurakhmanov, S.G.Hagverdova, Professors G.A.Dadashev, A.S.Farasev, Z.Jahanghirov who essentially contributed to development of the Institute for the period of 1945-1947 years when it was the sector; academicians A.S.Sumbatzadeh and Z.A.Samedzadeh, the corresponding members A.A.Zargarov, A.H.Nouriyev, professors P.D.Kagramanov, M.A.Musayev, G.A.Kasumov, G.K.Guseinov, Doctors of Economy N.A.Nabiyev, E.G.Mekhraliyev and so on. For clearer information let's revise the history the development of the Institute.

Mutually the structure of the Institute consisted of 5 departments: "Political economy and economic thought", "Economy of the industry", "Economy of the agriculture", "Distribution of the socialist production", "The history of economy". For 1958-1960 years the researches were done into the following themes: in the department "Political economy and economic thought" - "Economic thought in Azerbaijan from XIXth century till the estab-

ishment of the Soviet authority", "Breakdown of the imperialistic colonial system in the states of Far and Middle East", in the department "Economy of the industry" - "The ways of labour productivity increase in the oil industry of Azerbaijan", "Fixed capital stock of the marine oil fields and oil-pipe lines and the ways of improvement of their use", "Fixed capital stock of marine deposits and oil-pipe lines", "The indicators of geological, technological and economic efficiency of new rigs and the methods of its determination", "Economic efficiency of investment and new technology introduction into the oil industry of Azerbaijan", "Cooperation and specialization of the machine-building industry of Azerbaijan SSR", "The methods of labour productivity increase in the textile industry", in the department "Economy of the agriculture" - "Main directions of economic development of the cotton - growing collective farms in Azerbaijan SSR", "Land resources of the collective farms and improvement of their use", "The ways of increase of profitability at machine and tractor stations", "Labour productivity in cotton-growing and the ways of the increase", "The methods of economic development of the collective farms in the mountainous regions of Azerbaijan SSR", "Economic efficiency of water-supply industry in the Kur-Araz plain", "Economic development at the collective farms of Nagorno-Karabakh", "Water consumption arrangement at the cotton-growing collective farms of the Karabakh plain", in the department "Distribution of the socialist production" - "Distribution and specialization of the agriculture in Nakhichevan AR", "Perspectives the placement of the agriculture in appropriate natural and of economy: - "Industry of Azerbaijan in XIXth century", Development of the fishing for the years the soviet authority", and etc. The conclusions on these researches were submitted to the appropriate state and governmental bodies.

Just for few years the comprehensive scientific works were published by the employees alongside with doing researches. It's possible to mark out among them: "The agriculture of Azerbaijan in the XIXth century" by academician A.S.Sumbatzadeh (Baku, 1958, in Russian), "Monopolistic capital in the oil industry of Baku for the pre-revolutionary period", by the corresponding member of the NAS A.B.Y.Akhundov (Moscow, 1959), "Basic issues on econ-

omy of marine oil fields in Azerbaijan" by R.N.Inanzadeh (Baku, 1958, in Russian), etc.

Next 10 years especially for the period of 7th (1961-1965) and 8th (1966-1970) five year plans respectively, the research works done at the Institute were aimed at setting significant economic problems set by republican and union governmental and state bodies. Among them there are the following researches: "The methods of improvement of the planning system and the determination of the indicators of planning", Development of the programmer on productive forces distribution throughout the entire territory and development of the branches of the economy of Azerbaijan for long-term perspective, "Calculation of the labour resources balance by regions of Azerbaijan", "Long-term forecasting of labour resources and the methods of determination of their efficient use in the regions of Azerbaijan SSR (till 1980)", Determination of the optimal quantity of the agricultural enterprises", "Problems of socio-economic development of the Azéri country", "Efficient distribution of derated oil-processing plants in Azerbaijan SSR, the substantiation of their optimal capacity and determination their technological scheme", "Determination of the indicators of efficient use of investment in separate branches of industry in Azerbaijan SSR", "Elaboration of main direction of the distribution and development of the general branches of the food industry in Azerbaijan SSR", "Reproduction of labour force in the industry in Azerbaijan SSR", "Capital assets reproduction in the industry and the ways of the economic efficiency increase". Working out "The perspectives of intensification and specialization of agricultural industry in collective farms of Azerbaijan SSR", "Economic development of the mountainous selective farms and working out the principles and methods of payment of the administration and specialists", "Enhancement of the structure of light, food and chemical industries in Azerbaijan SSR and determination of directions of the economic efficiency increase", etc.

At the same time in this period the scientists of the Institute made a lot of position papers and reports concerned with researched issues and submitted them to the governmental and state bodies. Most of the papers have been used in the working out plans

for socio-economic development of the Republic. Alongside with this type of activity the research workers wrote and published many monographs. Some of them are worth to be distinguished "The industry of Azerbaijan in the XIX century" (Baku, 1964, in Russian) by A.S.Sumbarzadeh, "Labour productivity in cotton-growing by A.A.Makhmudov, M.M.Allakhverdiyev (Baku, 1963); "Food industry of Azerbaijan SSR" by A.A.Nadirov, B.E.Abdurakhmanova, R.D.Kagramanova and others (Baku, 1968) "Transport and its influence over distribution and development of the production by B.E.Abdurakhmanova (Baku, 1966); "Labour resources in the agriculture of Azerbaijan SSR and their use" (Baku, 1964) and "Some issues on labour force reproduction in Azerbaijan (Baku, 1966) by M.M.Allakhverdiyev; "Some problems of the economic development of the cities of Azerbaijan" by A.A.Nadirov (Baku, 1966, in Russian); "Trade in the city of Baku in XIXth century by M.A.Musayev (Baku, 1966); "Economic problems of the plant - growing intensification at the collective farms in Azerbaijan SSR" by A.A.Makhmudov (Baku, 1969, in Russian); "Women's' labour at the collective farms and issues of its rational use in Azerbaijan SSR" by Sh.M.Muradov (Baku, 1969), "Specialization of the agriculture and its economic efficiency" by A.K.Alasgarov (Baku, 1969, in Russian), "Labour force reproduction in the industry of Azerbaijan SSR" by A.A.Zargarov and others (Baku, 1969, in Russian).

Fundamental changes have occurred in the structure of the Institute of Economy in its scientific directions and the quality of researched works after election of H.A.Aliyev, the All-national leader as the First Secretary of the Central Committee of the Communist Party of Azerbaijan. Conclusions on those researches were used by state bodies within the drafting of the plans for socio-economic development of Azerbaijan.

The period of IX and XI five-year plans (1971-1985) brought comprehensive accomplishments both in socio-economic development of Azerbaijan and in the activity of the Institute of Economy. At that time the research workers did researches on the following topics: "Socio-economic problems of the social production labour force and the reproduction of productive relations in Azer-

baijan", "National yield's reproduction its structure and division in to fund of accumulation and fund of consumption", "Use of production facilities and labour force in the various branches of the industry", "Labour productivity and population's employment structure", "Interrelation and interdependence between demographic process and the level of labour resources use", "Socio-economic problems of women's labour resources use", "Warring the report on the balance of population's and consumption in Azerbaijan SSR", "Rate of growth and ratios of the development of economy in Azerbaijan", "National distribution and development of productive forces in the different regions of Azerbaijan", "Complex programmer on scientific and technological advance and its socio-economic results".

For the last five-year plan before the collapse of the USSR (1986-1990) such issues as: "Enhancement of the living standards of the population", "Acceleration of the socio-economic development on the basis of scientific and technological advance", "Development of the machine-building industry", "Improvement of the economic mechanism of the agrarian and industrial complex", "Removing the socio-economic disparity among town and village in Azerbaijan SSR", "Socio-economic issues on population's efficient employment in Azerbaijan SSR", "National distribution of the productive forces throughout the territory of the Republic and complex use of the natural resources" were researched into. Obtained results have been submitted to the appropriate state and governmental bodies of the former USSR and partly published. Among them we can mention the following works: "Economic efficiency of the exploration works on oil and gas deposits in Azerbaijan (Baku, 1972, in Russian) by A.A.Aghayeva, "Perspectives of the rationalization of economic relations between the regions of Azerbaijan SSR" (Baku, 1972) of B.S.Abdurakhmanov; "Labour productivity and the structure of population's employment by branches in Azerbaijan SSR" (Baku, 1973), by Z.A.Samedzadeh; "Socio-economic issues in women's labour resources use in Azerbaijan SSR" (Baku, Elm, 1974), "Socio-economic issues on labour resources use in Azerbaijan SSR" (Baku, Elm, 1978), "Theoretical and methodological and socio-economic aspects of the labour re-

sources in Azerbaijan SSR" (Baku, Elm, 1987) by Sh.M.Muradov; "Labour force reproduction and increasing of efficiency of labour resources use" (Moscow, MSU, 1971, in Russian) "The population of the Union's republics (Moscow, "Statistika", 1977, in Russian). "Peculiarities of migration of the Union's republics population" (Moscow, 1978, in Russian), "Issues on the policy of population and demography (Moscow, "Profizdat", 1981, in Russian), "Reproduction of the population and the peculiarities of interregional migration in the USSR" (Moscow, "Nauka", 1984, in Russian), "Demographic policy in the socialist society" (Moscow, "Nauka", 1986, in Russian), "Socio-demographic development of the labour-sufficient regions of the USSR" (Moscow, "Nauka", 1989 in Russian) in (co-author ship) "Development of the oil machine-building industry in Soviet Azerbaijan" by S.H.Hagverdiyeva (Baku, Elm, 1977, in Russian), "Economic issues on rational distribution of the industry in Azerbaijan (Baku, Elm, 1976) by A.A.Nadirov; the collective monograph; "Development of Economy of Soviet Azerbaijan at the modern stage" (Baku, Elm, 1980, in Russian); "Azerbaijan's getting out of the crisis and principal issues on development" (Baku, 1982) by A.K.Nuriyev, "Rational structure of the industrial production in conditions of intensification" (Baku, Elm, 1987).

23 research works done for 70s and 80s were estimated by the Presidium of the Academy of Sciences of the USSR (AS USSR) as the most important achievements and were included into the Report of the Presidium of the AS USSR. Among them there are: "Regional issues on labour productivity and the enhancement of economic development rations" (1973), "Economic assessment on oil and gas exploration works and suggestions in increase of their efficiency in Azerbaijan" (1973), the monograph "Socio-economic issues on women's labour resources use in Azerbaijan (1974) by Sh.M.Muradov, the monograph "Economic problems of the rational distribution of the industry in Azerbaijan (1976) by A.A.Nadirov, "Forecasting of the living standards of population and working out the economic and mathematical model of its realization" (1977); "Survey on economic methods of the cooperation and agro-industrial complexes formation in Azerbaijan SSR (1978); "Distribution of the national income and finding out the most effi-

cient ways of its use in the Union's republics" (1979), "Issues on fluctuation of personnel and finding out the ways of the rational use of labour resources" (1980); "Issues on specialization and centralization of the agricultural production" (1980); "Working out the suggestions on economic mechanism enhancement" (1980); the collective monograph "Economic development of Soviet Azerbaijan at the modern stage" (1980); "Living standards of the population and the peculiarities of its determination by example of Azerbaijan SSR (1981), "Working out the Complex programmer of the scientific and technological advance in Azerbaijan for 1986-2005 years (1983); "Rates and rations of the national income reproduction in Azerbaijan SSR (1983); "Working out the suggestions on structure changes in agro-industrial complex in Azerbaijan SSR (1986), etc.

The declaration of the independence of Azerbaijan dated on 18th October, 1991 and All-National leader Heydar Aliyev's resuming guidance of the Republic on 15th June 1993 became salient event happened both throughout the entire country and in the life of the Institute. For brief period of time the crises appeared at the Institute has been overcome, the structure of the Institute has been put in the state meeting requirements of the market economy, the Institute get-in-touch with those of the CIS countries.

For the last 11 years (1993-2004) research works done at the Institute, have been dedicated to the following themes; creation and development of national economy of Independent Azerbaijan in Transitional period; provision of the economic safety of the Republic; socio-economic and demographic development focused on enhancement of the living standards and the level of employment, taking into account economic and socio-demographic changes happened all over the world in terms of globalization; Theoretical-methodological and conceptual bases of social production in Azerbaijan formation and development of new economic, industrial, distributive and labour relations, the methods of development and improvement of new economic relation with CIS and other countries conceptual bases of the directions of population's policy, demography, employment migration, social policy and the rational distribution of productive forces in various regions of the Republic

and complex use of natural resources; structure changes in industrial and investment policy; creation of the professional community and its national use putting agrarian relation in order to meet requirements of the market economy formation and history of economic thought in Azerbaijan; financial and tax policy formation and main directions of their realization in the Republic; formation and development of the local entrepreneurship, etc.

For 1993-2000 years according to Decisions adopted by Presidium of the Academies of Sciences of the Ukraine and Azerbaijan the collective research work titled "Socio-economic issues on population at the modern stage" was done by Azeri and Ukrainian scientists.

Directly in accordance with Decrees signed by the passed President of Azerbaijan Republic H.A.Aliyev dated on 28 December, 1998 and 23 June, 2003 "The conception of demographic development of Azerbaijan Republic" (1999) and "State programmer on demography and population development in Azerbaijan Republic (2004) were worked out under the scientific supervision and with direct participation of Professor Sh.M.Muradov and later on, were approved by the authority. At that very time new division into of the country was devised.

Considerable increasing of the comprehensive research work published both in Azerbaijan and abroad has become the greatest accomplishment of the scientists of the institute for the last time. The works below are found remarkable "Reforms in Azerbaijan" published in Germany (Bonn, 1998) by academician of NAD A.A.Nadirov (in co-authorship); "Socio-economic issues of transitional economy (based on the practice of CIS countries) (Moscow, "Nauka", 2000, in Russian, 410 pages) by the corresponding member of NAS A.K.Alasgarov (in co-authorship); the collective international monograph "Social policy in post-soviet society; objectives, contradictions, mechanism" (Moscow, 2001 in Russian, 647 pages) with participation of Sh.M.Muradov, R.Sh.Muradov, A.G.Gozalova; the article by the corresponding member of NAS Sh.M.Muradov titled "Demographic development of Azerbaijan at the stage of XXI century; Main trends and problems" "Sociology survey: in population and employment" journal, May-June 2002,

New-York, in English) – "Economic and legal problems of repeated resources use in terms of the market economy" (Moscow, 2002, in Russian, 378 pages) by A.Y.Alakbarov; "Economy of Nakhchevan in XXth century: by A.A.Nadirov, A.K.Nuriyev, Sh.M.Muradov (Baku, Elm, 2000); "Issues on development of economy of independent Azerbaijan" (Baku, Elm, 2001, 453 pages), by A.A.Nadirov; "Azerbaijan economy" by A.A.Nadirov, Sh.M.Muradov, A.K.Alasgarov, T.G.Guseynov and others (Baku, Elm, 2003, 341 pages) published for the Azeri living abroad "Machine building complex in conditions of transition of market relations" by R.P.Sultanova (Baku, Elm, 1998, 164 pages); "Structure changes in the industry of Azerbaijan" by G.Z.Yuzbasheva (Baku, Elm, 2003, in Russian, 349 pages); "Enhancement of the mechanism of economic management in agriculture of Azerbaijan Republic" (Baku, Elm, 2003, 315 pages) by I.G.Aliyev "Regional problems of demographic processes in Azerbaijan Republic" (Baku, Elm, 2003, 234 pages) by E.G.Mekhraliyev; "Human potential: main trends, realities and problems" by Sh.M.Muradov (Baku, Elm, 2004, 656 pages); "Economic problems of the market system in Azerbaijan" (Baku, Elm, 2004, 227 pages by T.G.Guseynov.

First time in the history of the Institute four employees: Sh.M.Muradov, A.K.Alasgarov, A.G.Gozalova, P.A.Pashayev were awarded by the Committee of the Muslims of Asia under International Islamic charity organization with 1st Degree Diploma for were titled "Economy of Azerbaijan yesterday and today" presented at the competition which held in 2000.

Scientific schools on the following directions have been created and developed at the Institute: economic theory; the history of economy of Azerbaijan; labour economy; population and demography; economy of industry and agriculture; distribution of productive forces and regional economy. On these direction more than 650 PhP and 70 Doctoral theses have been defended under the Specialized Board in Doctoral and PhP theses dependence. Among the people gained degrees 395 were citizens of the different regions of the former USSR (Russia, Ukraine, Kazakhstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Tajikistan Armenia, Kyrgyzstan, Georgia) of for-

eign countries (Turkey, Iraq, Iran, Yemen, Algeria, etc.) and the representatives of various organizations of the Republic.

The employees of the Institute published nearly 650 monographs, books, booklets, issues in volume of 3 this'd printed sheets; at has been prepared more than 325 reports and position papers submitted to appropriate state bodies, ministries, firms and units. More than 250 tasks have been performed. Alongside with that the employees have taken part in working out the scientific conception and programmers by assignment of the President's office, Milli Mejlis, the Cabinet of Ministers and the Presidium of NASA.

The scientists of the Institute have made reports on vital economic issues and have taken part in lots of sessions, symposia, congresses and seminars.

During the years of activity of the institute our scientists did a number of research works in close collaboration with scientists of the Academy of Sciences of the USSR and with scientists of Institutes of Economy under the State Planning Committees of the Union's republic. The results of these works were submitted to various state bodies for use and published in the Baltic and Central Asia countries and Kazakhstan. Among these research works it its worth to mark out: "Complex programmer on scientific and technological advance in the USSR for 1986-2005 (by five-year plans)" (Moscow, 1983); "Complex programmer on scientific and technological advance in the USSR for 1991-2010 (by five-year plans)" (Moscow, 1989); "Scientific and technological advance and its results till 2000, 2005 and 2010"; "Demography and efficient use of the labour resources" (Moscow, 1979); the resulting 3-volume document of the Complex programmer on scientific and technological advance concerned with demography and labour resources (Moscow, 1989).

For the history of the Institute of Economy it's been held lots of scientific and practical forums. Among-them it's noticeable to single out the following ones: "Perspectives of food industry development in Azerbaijan (1961)"; "Creating of the material and technical base of the society and subsequent development of the scientific advance in Azerbaijan" (1964); "Socio-economic problems of development of the rural areas in Azerbaijan" (1981);

"Socio-economic problems of development of Azerbaijan" (1982); "Vital issues on – economic aspects" (1994); "Independent Azerbaijan Republic in the 1st century of the 3rd millennium" (2001); "Socio-economic issues in demographic development, employment and unemployment in Azerbaijan at the modern stage" (2003); "Directions of national economy development in Azerbaijan Republic" (2004).

It's worth to notice that since 1999 scientific directions, structure and the system of scientific manpower training have been fundamentally altered pursuant to the state legislation. First in accordance with scientific directions new sectors and departments have been set. The experienced Doctors and specialists and at same time young promising research workers possessing Ph.D degree have been hot to take part in the management of the Institute.

Many employers having firm scientific potential have been appointed as head, leading and senior research workers. That decision has contributed to their material and moral encouragement – the number of the post graduate students and candidates for degree has increased and their staff has become more optimal. The scientific employees not having sufficient scientific potential were gradually dismissed. The Specialized Board on Doctoral and Ph.P theses defending which activity was ceased by the Supreme Attestation Commission resumed its activity in 1998 the Newly-hired personnel (including those having more-than one job) became optimal due to the prominent economists and young promising scientists. The supervision and control over quality of research works has become stricter, the Institute got-in-touch with the relevant research organizations and educational institutions. The staff of the specialized Board on Doctoral and Ph.P these defending been strongly enhanced due to competent scientists; the number of published work increased and their qualitative, level has risen. The number of basic research done in collaboration with foreign and CIS countries has increased; the scientific workers' belief in science and future have increased.

Pursuant to the Decision №27/14 by the Presidium of the NASA dated on 25 December, 2002 the structure of the Institute includes 4 sectors, including 10 departments in their turn and one

separate department. The sector "Strategic political and economic research" consists of the following departments: "Political and economic research and the history of economic thought", "Agrarian relations", "International economic relations". The sector "Demography and reproduction of labour force" includes departments titled "Socio-economic issues in population and demography", "Socio-economic issues on labour market and employment", Social policy and socio-economic issues on the living standards. The sector "structure changes, "The issues on industrial and investment policy" consists of the departments: "Issues on structure changes" and "Issues on industrial and investment policy". The sector "Regional economy and issues on national entrepreneurship development" is made up by departments "Issues on complex socio-economic development of regions" and "Issues on national entrepreneurship development". There is a separate department titled "Issues in finance and taxes".

Now 174 scientific employees works at these sectors and departments. Of them 1 full-member of the NASA, 3 corresponding members of the NASA, 20 Doctors of Economy and 45 Ph.D. Two employees of the Institute have been awarded the "Glory" order, three have the title "honored worker of science", "honored worker of culture" and "honored economist".

The relation of the Institute of Economy highly developed. The Institute gets-in-touch with institutes of Economy under Academies of sciences of the Russian Federation, the Ukraine, Belarus, Moldova, Georgia, Kazakhstan, Central Asia countries, etc. It also cooperates with various international organizations like UNCTAD.

**The Director of the Institute of Economy
of National Academy of Sciences of Azerbaijan (NASA),
The corresponding member of NASA,
Doctor of Economy,
Professor Sh.M.Muradov**

«Elm» Redaksiya-Nəşriyyat və Poliqrafiya Mərkəzi

Direktor: Ş. Alışanlı
Baş redaktor: T. Kərimli
Mətbəənin direktoru: Ə. Məmmədov
Texniki redaktor: T. Ağayev
Kompüter tərtibi: Ə. Kərimov